

Budget och verksamhetsplan 2021-2023

HERRLJUNGA KOMMUN

DIARIENUMMER:
FASTSTÄLLD/INSTANS: Kommunfullmäktige
VERSION:1
SENAST REVIDERAD:
GILTIG TILL: Annat beslut är fattat
DOKUMENTANSVAR: Ekonomichef

Framsida: Dopp i Sämsjön.
Fotograf: Birgitta Saunders

Innehållsförteckning

Inledning	2
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	2
Förvaltningsberättelse	4
Samhällsekonomisk utveckling.....	4
Befolkningsutveckling.....	6
Planeringsförutsättningar.....	7
Vision och övergripande mål	9
Ekonomisk analys.....	11
Ekonomisk budget	16
Resultaträkning.....	16
Balansräkning.....	17
Kassaflödesanalys	18
Investeringsbudget.....	19
Nämndernas kommunbidrag	21
Gemensamma kostnader/intäkter	22
Nämndernas verksamhet	22
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision och krisledningsnämnd.....	22
Kommunstyrelsen.....	24
Bildningsnämnd.....	29
Socialnämnd	35
Teknisk nämnd	39
Bygg och miljönämnd	43
Bilaga 1	48

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Herrljunga kommun är en fantastisk kommun och ett bra ställe att bo på. Så började jag inledningen i förra årets budget och måldokument, det är lika aktuellt i dag som då. Att kunna bo i Herrljunga kommun måste vara det bästa.

Pandemin Covid-19 har självklart överskuggat hela världen vårt land och så även vår kommun. Vi har ingen aning om hur låg fortsättningen blir, eller hur vi kommer att påverkas i det fortsatta arbetet.

Vi måste ändå se framtiden med tillförsikt och fortsätta att utveckla vår kommun.

Kommunikation är av stor vikt inte minst järnvägen och därför är det glädjande att arbetet åter har tagit fart i Västrastambanegruppen, vi ser ljusst på det samarbetet som vi är delaktiga i. Det är mycket bra att vi fått med Skaraborgs kommunalförbund som en stark part i arbetet.

Projektet Caterpillar går in i sin slutfas, detta har medfört påfrestningar för verksamheterna, svårigheter som uppkommit har identifierats och kommer att lösas inom en snar framtid. Resultatet av arbetet innebär en stabil och utvecklingsbar IT-plattform inför fortsatt digitaliseringsarbete 2021.

Intresset för byggande i vår kommun har ökat, framförallt i tätorten där externa byggare har påbörjat byggnationer. I nuläget har drygt ett 20 tal lägenheter påbörjats. Fullmäktige har fattat beslut att kommunens bostadsbolag skall bygga 32 lägenheter som aktiveras senast sommaren 2022, 16 lägenheter som aktiveras senast januari 2025 och 16 lägenheter som aktiveras senast januari 2028. Detta blir totalt 64 lägenheter, vilket är ett gott tillskott som öppnar upp för inflyttning. Bostadsbolaget har påbörjat en ombyggnad av lokalen där posten tidigare hyrde, det kommer att resultera i 6 nya lägenheter.

2021 har vi valt att utöver uppräknningar i lön och övriga kostnader lägga en extra satsning på prioriterade grupper med totalt 3 miljoner kr d.v.s. de som har lägst löner och hela tiden halkar efter. Vi har också valt att 2021 genomföra en kartläggning av s.k. bristyrken samt rekrytering och personalomsättning av dessa yrkesgrupper.

Kommunstyrelsens ordförande Gunnar Andersson

Näringslivsutvecklingen tillsammans med företagen är starkt. Andelen arbetstillfällen är hårt knutna till industri och tillverkning, vilket kan upplevas som att vi är sårbara, därför bör en satsning göras på alternativa näringsgrenar. Under planåren 2021–2023 är fokus på att utveckla förutsättningarna för nyföretagande, bland annat genom det nyinrättade NyföretagarCentum. Tillgång till industrimark är viktigt för att skapa möjlighet att växa för redan etablerade företag och för nyetablering. Arbetet med att utveckla och markförbereda i ÖP, utpeka ny industrimark, kommer att starta under 2021. För att på något sätt vara behjälpliga i detta arbete stärks kommunstyrelsens utvecklingsmedel med 500 tkr.

Under 2021 kommer arbete med metoden Aktiva Åskådare med syfte att förebygga våld och förtryck att påbörjas. Målet är att skapa ett Hela Herrljunga tillsammans mot våld där tjänstemän, politiker, kommunens verksamheter, näringsliv och civilsamhället kan arbeta tillsammans för att främja känslan av trygghet i kommunen.

Gunnar Andersson (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Samhällsekonomisk utveckling

Innehållet i detta avsnitt är hämtat från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) cirkulär 20:32 daterat 2020-08-25.

Osäkerheter i prognoserna

Efter vårens dramatiska konjunkturlaps under månaderna mars, april och maj ser det nu ut att stabiliseras, såväl i Sverige som i omvärlden. Trots att endast drygt fyra månader återstår av innevarande år är det långt till målgång för helåret 2020. Inte minst den globala utvecklingen präglas av stor ovisshet. Utsikterna för såväl konjunkturen som det kommunala skatteunderlaget är emellertid särdeles ovissa, med anledning av Covid-19.

Botten tycks ändå vara passerad och aktiviteten i den svenska ekonomin förväntas nu stiga. Liksom i tidigare prognoser räknar SKR med att BNP från och med det tredje kvartalet i år åter ska öka. SKR behåller därmed det scenario för samhälls ekonomin som utformades i våras, om en återhämtning under det andra halvåret i år. Uppgången under det andra halvåret antas dock bli svagare än vad som tidigare förutsattes.

SKR pekar på en fortsatt uppgång för antalet arbetslösa och att andelen arbetslösa en längre tid kommer att ligga över 9 procent och sannolikt hamna över 10 procent vid årsskiftet 2020/2021. Hur antalet personer i arbetskraften kommer att utvecklas är dock osäkert; varför olika bedömningar av andelen arbetslösa en tid kommer att kunna spreta mer än vanligt. Såväl för den svenska konjunkturen, som för det kommunala skatteunderlaget, är det inkomsterna som är den viktigaste bedömningspunkten.

Liksom tidigare antas i scenariot att lågkonjunkturen består ända till 2023. Ett ihållande lågt resursutnyttjande i den svenska ekonomin antas således bli följd av den krisartade utvecklingen 2020. Inte förrän mot slutet av 2023 antas att timgapet är slutet; det vill säga gapet mellan faktiskt antal arbetade timmar och den beräknade timpotentialen. Potentialen för antalet arbetade timmar beräknas från demografin och är en bedömning av jämviktsnivåer för antalet sysselsatta samt medelarbetstiden, i ett läge då varken hög- eller lågkonjunktur råder.

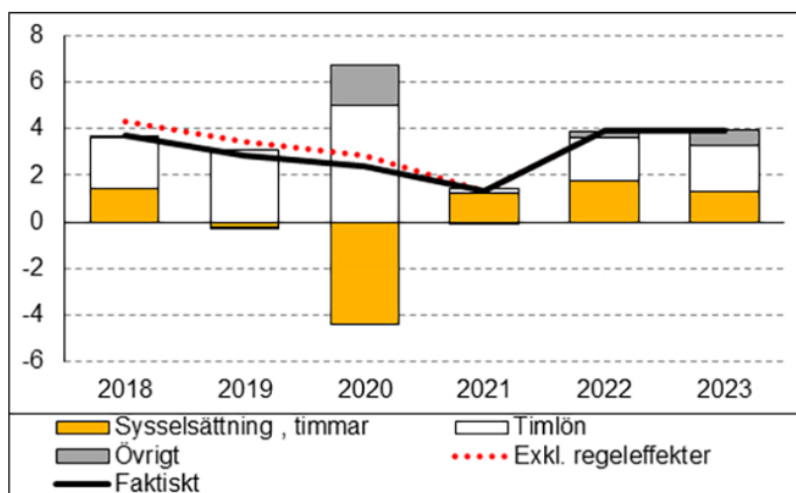
Procentuell förändring om inget annat anges	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BNP*	2,1	1,2	-4,9	1,7	3,8	3,8
Sysselsättning, timmar*	1,8	-0,3	-5,5	1,6	2,3	1,6
Relativ arbetslöshet, %	6,3	6,8	8,9	9,3	8,3	8,1
Timlön, Nationalräkenskaperna	2,7	3,9	6,3	0,2	2,3	2,5
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,6	2,6	2,3	2,2	2,3	2,5
Inflation, KPIF	2,1	1,7	0,5	0,8	1,6	2,0
Inflation, KPI	2,00	1,8	0,5	0,7	1,8	2,4
Befolkning, 15-74 år	0,8	0,7	0,4	0,5	0,4	0,4

Källa Sveriges Kommuner och Regioner

Tre år med svag skatteunderlagstillväxt 2019-2021

De åtgärder som regeringen aviseras och beslutat i syfte att mildra de ekonomiska effekterna av pandemin haft stor påverkan på samhällsekonomin i Sverige och internationellt. Detta har naturligtvis betydelse för skatteunderlaget och bidrar till att prognosen är behäftad med större osäkerhet än normalt.

En av de åtgärder som syftar till att mildra effekterna på ekonomin har inverkan på skatteunderlaget redan 2019. Det gäller möjligheten för enskilda näringsidkare och handelsbolag att avsätta 100 procent av vinsten upp till en miljon kronor till periodiseringsfond när de deklarerar för 2019 (se cirkulär 20:20). Beloppet ska återföras till beskattning de påföljande 6 åren. Åtgärden sänker skatteunderlagets ökningstakt 2019 och höjer den (med ett mindre belopp) 2020 och de följande åren. Eftersom regionernas och kommunernas bokslut för 2019 var klara när förslaget presenterades beräknas effekten bli en nettominusning av skatteinkomsterna i boksluten för i år. I proposition 2019/20:151 skrev regeringen att den avser att justera för dessa effekter.

Källa Sveriges Kommuner och Regioner

Förra året var skatteunderlagets ökning nästan en procentenhet mindre än 2018. En del av förklaringen är möjligheten för enskilda näringsidkare att sätta av 100 procent av vinsten upp till en miljon kronor till periodiseringsfond. Men det var främst en effekt av omsvängningen på arbetsmarknaden från en kraftig ökning av arbetade timmar 2018 till en minskning 2019.

För 2020 räknar SKR med en ytterligare inbromsning, till följd av fortsatt kraftig minskning av arbetade timmar. Detta motverkas av omfattande utbetalningar av permitteringslön (vilket i statistiken syns som löneutbetalningar utan motsvarande arbetsinsats, det vill säga höjd timlön enligt Nationalräkenskapernas definition) men lönesumman ökar ändå nästan inte alls. Skatteunderlagstillväxten stannar en bit över två procent. Att den inte blir ännu lägre förklaras av en mycket kraftig ökning av inkomsterna från en rad beskattningsbara sociala ersättningar, framförallt arbetsmarknadsersättningar och sjukförsäkring. Krisåtgärderna för att mildra ekonomiska effekter av Covid 19-pandemin bidrar därmed till att hålla uppe skatteunderlagstillväxten.

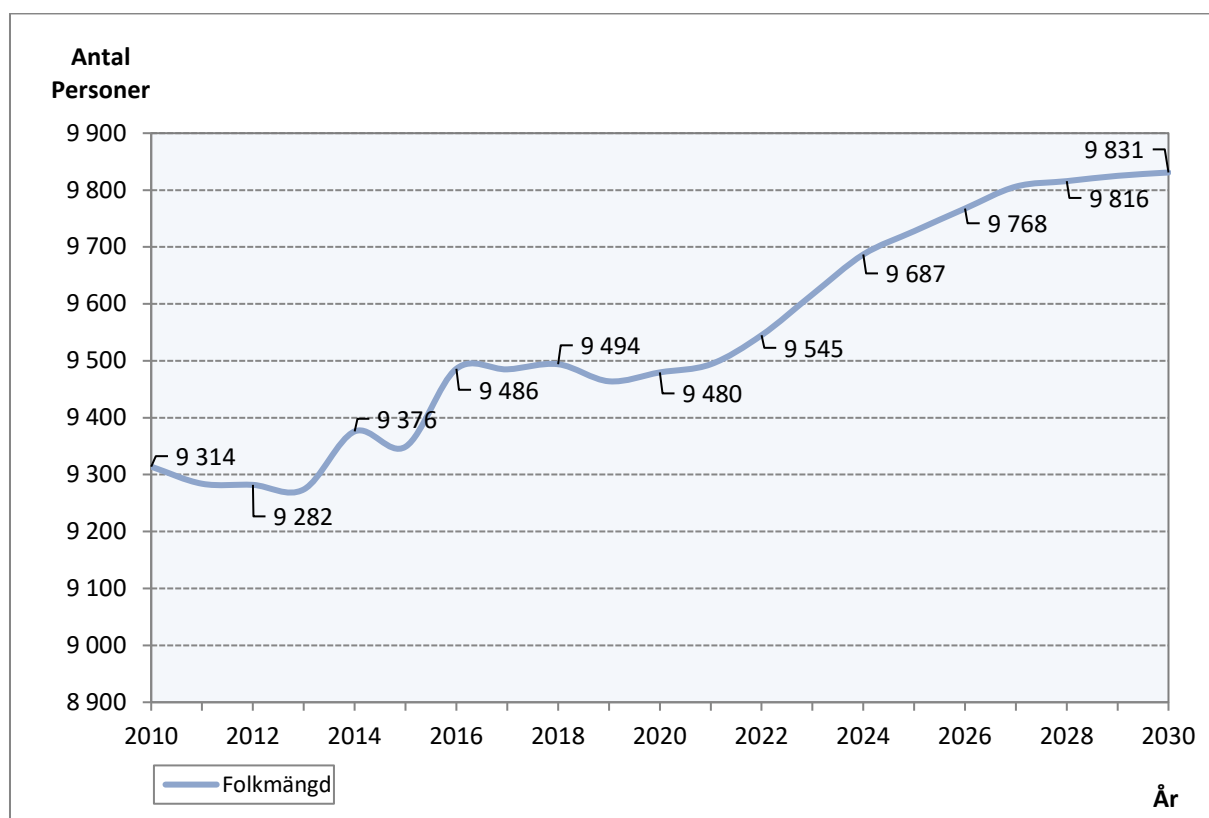

Befolkningsutveckling

Herrljunga kommun har i sin vision ”Växtkraft 10 000” satt som mål att år 2020 ska det bo 10 000 invånare i kommunen.

Under den senaste tioårsperioden har kommunen haft en positiv befolkningstillväxt där antalet invånare ökat med totalt 116 personer (2009-2019). Befolkningen i Herrljunga uppgick den 31 december 2019 till 9 464 personer. Det är dock en minskning av invånarantalet med 30 personer jämfört med 2018 (9 494).

Enligt SCB:s långtidsprognos, daterad januari 2020, kommer befolkningen i Herrljunga kommun i snitt kunna komma upp i en ökning om ca 33 personer per år. Beräknat antal personer i Herrljunga år 2030 är prognostiserat till 9 831 personer, vilket är en ökning på ca 3,7 procent mot befolkningsprognosen för 2020.

Diagrammet visar befolkningsutvecklingen i Herrljunga kommun - SCB:s långtidsprognos.

Befolkningsprognosen spår stora förändringar i Herrljunga kommuns befolkningsstruktur. Totalt visar prognosen att Herrljunga kommun ökar befolkningen under 2021-2023 med 136 personer. Prognosen för den kommande tioårsperioden (2020-2030) är en ökning i framförallt befolkningskategorier 0-18 och 80+. Personer upp till och med 18 år förväntas att öka med ca 112 personer fram till 2030, vilket motsvarar 5,6 % och personer som är 65 år eller äldre förväntas öka med ca 247 personer, vilket motsvarar 10,6 %. Personer som inom befolkningskategorin 19-64 år kommer att minska med 10 personer under den kommande

tioårsperioden, motsvarande -0,2 %. Om utfallet blir enligt prognos ser kommunen stora utmaningar i ökade kostnader/svagare skatteunderlag.

Planeringsförutsättningar

Skattesatsen

Den kommunala skattesatsen för Herrljunga kommun uppgår för 2021 till 21,94 procent vilket är oförändrat jämfört med 2020.

Skatteintäkter

Skatteintäkter för åren 2021 - 2023 är baserad på SKR:s skatteprognos (publicerad april 2020). SKRs modellverktyg för Skatter och generella statsbidrag har använts vid beräkning av intäkterna. Förvaltningen har gjort ett antagande om att Herrljunga kommun kommer att öka befolkningen med 25 personer per år under de kommande tre åren, med utgångspunkt från befolkningsmängd 1/11 2019.

Den 1/11 2019 hade Herrljunga kommun 9 494 kommuninvånare. Med den utgångspunkten har antagande gjorts att befolkningen den:

1/11 2020 är 9 519 personer

1/11 2021 är 9 544 personer

1/11 2022 är 9 569 personer

Under 2019 har befolkningsutvecklingen varierat från kvartal till kvartal och det har visat sig vara svårt att bedöma hur utfallet för helåret skulle bli. Total blev det en ökning med 12 personer från 1/11 2018 till den 1/11 2019. Herrljunga kommuns invånarökning/minskning har varit svåra att bedöma då historiska siffror inte visar på några tydliga mönster.

PKV (prisindex kommunal verksamhet)

Kommunbidraget exklusive personalkostnader har räknats upp med 2,5 procent för prisökningar internhandel och 2,0 procent för externa prisökningar.

Löneökning

I budgeten ligger en central lönepott för 2021 som är beräknad på den samlade lönekostnaden. Uppräkningen är beslutat till 2,5 procent.

Internränta

SKR föreslår internräntan för 2021 att vara 1,25 procent. Internräntan sänks från 1,75 procent år 2020 till 1,25 procent 2021.

Avskrivnings- och kapitalkostnader

Beräkningarna baseras på investeringsutfallet 2019, budgeterade investeringar 2020, förslag till ombudgeteringar från 2019 till 2020 samt det investeringsförslag som förvaltningen tagit fram för åren 2021 - 2023.

Komponentavskrivningar

I budgeten 2021 - 2023 har hänsyn tagits till gällande regelverk för komponentavskrivningar.

Personalsociala kostnader

PO-pålägget för 2021 - 2023 är beräknat till 39,17 procent av lönesumman 2021 vilket är samma jämfört med föregående år. I PO-pålägget ingår arbetsgivaravgifterna enligt lag som beräknas för budgetperioden 2021 - 2023 till 31,42 procent av lönesumman samt avtalspensionerna motsvarande 7,75 procent.

Övriga planeringsförutsättningar

Under våren och tidig höst har regeringen för 2020 tillskjutit kommuner och regioner stora belopp vad gäller generella statsbidrag. Detta för att kompensera upp den befarade minskningen i skatteintäkter på grund av Covid-19 under 2020. Totalt har Herrljunga kommun för 2020 en prognos som visar på kraftigt ökade tillskott i generella bidrag på grund av Covid-19 motsvarande 12,4 mnkr. I höstpropositionen beslutades att för 2021 och 2022 tillföra kommuner och regioner ytterligare 10 respektive 5 miljarder kronor. Omräknat till Herrljunga kommun med den befolkning som kommunen visar i kvartal 2, 2020, skulle det innebära en positiv avvikelse mot budgeterade skatteintäkter och generella bidrag om 1,8 mnkr. I den osäkerhet som råder i prognoserna väljer Herrljunga kommun att låta dessa medel gå mot resultatet under 2021.

Ytterligare medel som beslutats i höstpropositionen är en större satsning på äldreomsorg. Preliminära siffror presenterades under senare delen av september 2020 och visade då att Socialnämnden i Herrljunga kommun kommer att kunna ta del av total 4,3 mnkr. Medlen är permanenta, tills vidare och de hanteras av Socialnämnden både vad gäller ansökningar och återredovisningar. Kommunstyrelsen bedömer att dessa medel kommer att hjälpa Socialnämndens möjligheter att kunna styra mot en budget i balans för kommande år.

Vision och övergripande mål

Figur 1 Bild på blommande lönn.

Herrljunga kommuns mål- och visionsarbete

Kommunens målstyrning är i förändring, där nya mål och fokusområden är framtagna utifrån gemensamt identifierade utmaningar och möjligheter. Detta innebär att kommunstyrelseförvaltningen har ett särskilt uppdrag kring process och ledning av arbetet gällande analys och uppföljning under året. Prioriterade områden för kommunledning är att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt i hela kommunen. En befolkningsökning är tillsammans med ett bra näringslivsklimat en nödvändighet för att möta framtidens utmaningar.

Fokusområden och kommunövergripande mål 2021

Under 2020 har en översyn av kommunens övergripande mål skett. I det här arbetet har kommunens presidier och kommunledningsgrupp varit representerade. Tre övergripande fokusområden med sikte på Växtkraft 10 000 har identifierats och tre kommunövergripande mål per fokusområde har formulerats, sammanlagt nio mål. Nämnder och förvaltningar har utifrån dessa mål utvecklat och gemensamt tagit fram nämndsmål som alla bidrar till de kommunövergripande målen.

Nämndsmål och målindikatorerna kopplade till dessa, hanteras och beslutas i respektive nämnds budget och verksamhetsplan.

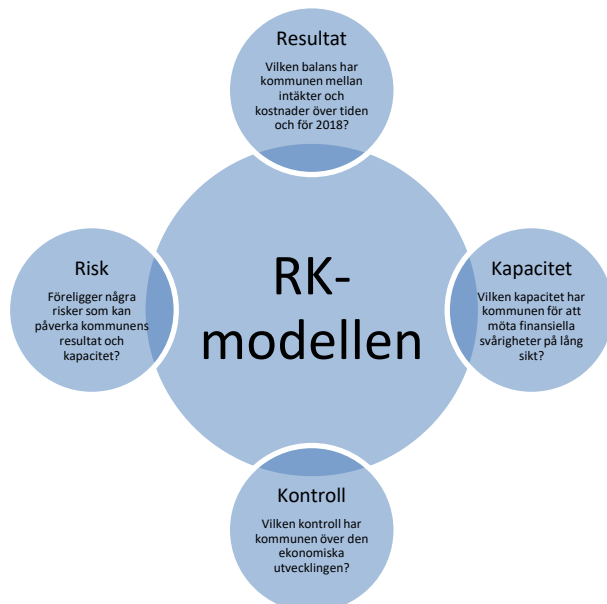
Växtkraft 10 000

Fokusområde	En hållbar och inkluderande kommun	En välkomnande och attraktiv kommun	En utvecklande kommun
Kommun-övergripande mål	<p>Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden. 2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning. 3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet. 	<p>Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande. 5. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och leva och verka i. 6. Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen. 	<p>Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet. 8. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv 9. Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Herrljunga kommuns fokusområden och övergripande mål.

Ekonomisk analys

Utifrån perioden 2021-2023 års budgeterade resultat- och balansräkning samt investeringsbudget lämnas här en kortfattad ekonomisk analys, vilken utgår från fyra ekonomiska perspektiv enligt bilden nedan.

Figuren beskriver RK-modellen.

Inledning ekonomisk analys

Under de senaste åren har budgetföljsamheten för både kommunen i sin helhet men även för nämnderna förbättrats. Årsresultaten har kunnat stärkas, självfinansieringsgraden på investeringar ökat och soliditeten har stärkts. Med andra ord har de finansiella mål som kommunfullmäktige antagit i stor utsträckning kunnat infrias, vilket är viktigt för att Herrljunga kommun ska kunna leva upp till målsättningen om ”God ekonomisk hushållning”.

För budgetperioden 2021-2023 kan inte alla de tre finansiella målen uppnås. Kommunen har fortfarande en hög ambition i investeringsbudget, vilket skapar ett glapp mellan budgeterade investeringsutgifter och årens resultat och avskrivningar. Målet om att långsiktigt nå 100 procent självfinansiering kan därför inte uppnås under kommande budgetperiod. Behov av nybyggnation av särskilt boende är en förklaring till varför investeringsvolymen är för hög för att kunna nå upp till självfinansiering för perioden. Herrljunga kommun har inför 2019 valt att lägga in ansvarsförbindelsen för pensioner i balansräkningen, vilket medför att det egna kapitalet minskar med skuldens storlek. Soliditetsmålet i samband med införandet minskas från drygt 70 procent till drygt 35 procent. Införandet av pensionsskulden tillsammans med höga investeringsnivåer bidrar till att soliditetsmålet minskar under kommande budgetperiod. Målet om minst 35 procents soliditet kan dock hållas. Resultatnivån i den kommande budgetperioden är i snitt 2,0 procent i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag och därför är förutsättningarna goda för att budgeterat resultatmål ska kunna infrias.

Sammantaget kan det konstateras att budgeten för 2021 – 2023 är en budget med utmaningar genom att den förhållandevis låga befolkningsutvecklingen i kombination med en förändring i demografi. Befolknings-prognosen pekar på en allt äldre befolkning och därmed också på sikt ökade vårdbehov. Förskoleverksamheten har under senare år vuxit och kommer att fortsätta växa. Skatteintäkterna kommer under den kommande treårsperioden att ha en lägre utvecklingstakt än för kostnaderna eftersom skattekraften försvagas genom beräknat färre arbetade timmar nationellt samt genom att demografiförändringen ökar kostnaderna i kommunens verksamhet. Demografiförändringen tillsammans med en fortsatt hög ambitionsnivå i investeringar kommer att utmana de finansiella målen. Framöver kommer driften att påverkas med högre kapitalkostnader och personalkostnader, vilket kommer behöva följas upp noga under de kommande åren.

God ekonomisk hushållning

I Kommunallagen 11 kap 1§ anges att ”Kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget.” Att hushålla med begränsade resurser är viktigt utifrån synsättet att varje generation själv skall bära sina egna kostnader.

En viktig förutsättning är att det råder balans mellan löpande intäkter och kostnader. Den långsiktiga ekonomiska målsättningen är att kommunens resultat under åren ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Infrias detta mål ger det goda förutsättningar för egenfinansiering av investeringar samt finansiering av framtida pensionskostnader.

Herrljunga kommun har antagit tre finansiella mål som tillsammans skapar grundförutsättning för att uppnå det som kommunallagen kallar för ”God ekonomisk hushållning”. Se tabellen på sidan 9. Den ekonomiska analysen tar sin utgångspunkt i dessa tre finansiella mål.

Resultat

Resultatutveckling

Under den senaste tioårsperioden har Herrljunga kommun redovisat negativa resultat vid två tillfällen. I början av 2000-talet har resultatnivån legat på en relativt sett låg nivå men har under senaste åren förbättrats. Under de senaste fem åren (2015-2019) har resultaten varit höga alla år utom 2018. Resultatet i snitt för åren uppgår till 2,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Resultatutveckling	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Resultat mnkr	-2,3	8,8	11,2	8,6	12,9	13,9
Resultat/skatter & statsbidrag i procent	-0,4	2,0	2,0	1,5	2,0	2,3

Tabell 1: Resultatutveckling

För budgetperioden 2021 – 2023 uppgår resultatnivån till 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag vilket innebär att det finansiella resultatmålet är uppnått för budgetperioden. För 2021 budgeteras resultatet till 8,6 mnkr, för 2022 till 12,3 mnkr och för 2023 till 13,9 mnkr. Dessa resultatnivåer är inte tillräckliga för tillsammans med avskrivningarna kunna finansiera kommunens budgeterade investeringsutgifter.

Andel av skatteintäkter

En viktig förutsättning för en god ekonomi är att verksamhetens nettokostnader inte ökar mer än vad kommunens främsta intäktskälla – skatteintäkter och generella statsbidrag gör. I tabell 2 framgår att kommunen under de senaste två åren har haft en lite för hög utveckling i nettokostnader i förhållande utveckling av skatteintäkter och generella statsbidrag. Anledningen till detta har både varit kostnader av engångskaraktär (2018 erhöll kommunen en högre premie för förmånsbestämd ålderspension) samt högre utveckling av kommungemensamma kostnader. Kommunen följer resultatmålet för budgetperioden 2021-2023 och ser också i budgeten till att utvecklingen av nettokostnader följer ungefär samma utveckling som av skatteintäkter och generella bidrag.

Förändring i procent	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Nettokostnader	3,9	3,9	3,3	1,9	2,0	2,7
Skatter & generella statsbidrag	3,2	3,2	3,3	1,9	2,7	2,7

Tabell 2: Årlig förändring av verksamhetens nettokostnader respektive skatteintäkter och generella statsbidrag uttryckt i procent.

En annan förutsättning för en god ekonomi är att verksamhetens nettokostnader långsiktigt understiger 98 procent av skatteintäkterna och generella statsbidrag.

Av tabell 3 framgår att verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag befunnit sig på en bra nivå. För budgetperioden 2021 – 2023 är andelen nettokostnader totalt 98,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket är precis under den nivå som anges som god ekonomi. Avskrivningarna i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag ökar under budgetperioden. Detta beror på de satsningar som höjt upp investeringsnivåerna tillbaka, men också relativt höga investeringsbudgetar framöver.

Den negativa förändringen i avskrivningskostnaderna beror på att kommunens investeringsutgifter haft en snabbare ökningstakt i procent än vad som gäller för skatteintäkter och generella statsbidrag. Stora investeringsåtaganden kommer succesivt att minska det finansiella utrymmet för verksamhetens nettokostnader.

Det finansiella nettot har under perioden 2019-2022 ändrats mot hur det tidigare sett ut. Detta beror på att kommunen valt att lägga in ansvarsförbindelsen för pensioner i balansräkningen och genomfört en så kallad. fullfundsmodell. Med denna förändring ökar finansiella kostnader, och nettokostnaderna minskar med ungefär motsvarande belopp.

Kostnader %	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Nettokostnad	-96,9	-94,6	-92,6	-93,1	-92,1	-91,7
Avskrivningar	-3,7	-3,6	-4,4	-5,5	-5,8	-6,1
Finansiellt netto	0,2	0,2	-0,6	0,1	0,1	0,1
Totalt netto	-100,4	-98,0	-98,5	-98,5	-97,8	-97,7

Tabell 3: Förändring av kostnader i procent.

Investeringsnivå och självfinansieringsgrad

Ett finansiellt mål är att kommunen ska kunna finansiera investeringsutgifterna med egna medel. För enstaka år kan denna målsättning vara svår att uppnå, däremot är det väsentligt att kommunen under en rullande femårsperiod kan självfinansiera alla investeringsutgifter, vilket tar bort behov av extern upplåning och då även räntekostnader.

Herrljunga kommuns investeringsutgift beräknas för 2020 uppgå till 105,8 mnkr vilket är en betydligt högre nivå än 2019. För åren 2021 och 2022 är investeringarna budgeterade till 69,1 mnkr respektive 85,2 mnkr. Totalt för budgetperioden beräknas kommunen investera 230,4 mnkr. Kommunen kommer inte att kunna självfinansiera 2020 års investeringsutgifter, självfinansieringsgraden beräknas till 45 procent. Självfinansieringsgraden har minskat årligen, från 106 procent bokslut 2016 till 91 procent i budget 2020. För att öka självfinansieringsgraden beslutades det för 2020 om en lägre investeringsnivå än tidigare år. För hela budgetperioden 2021-2023 beräknas självfinansieringsgraden till 60 procent. Målet att självfinansiera investeringar under en femårsperiod kommer inte att hållas, men trenden går mot ett bättre nyckeltal än tidigare år.

Kapacitet

Soliditet och skuldsättningsgrad

Soliditeten uttrycker betalningsförmågan på lång sikt eller uttryckt på annat sätt, hur stor andel av tillgångsmassan som är finansierad via det egna kapitalet. Skuldsättningsgraden visar hur mycket av tillgångsmassan som inte är finansierad via det egna kapitalet.

Kommunfullmäktige beslutade att lägga in pensionsskulden i balansräkningen inför budgetår 2019. Detta påverkar soliditeten negativt. Av tabell 4 framgår att soliditeten inkl pensionsskulden för budgetperioden 2021 – 2023 kommer att öka något under perioden från vad som budgeterades för 2019. Det finansiella målet reviderades i och med ny redovisning av pensionsskuld och ska nu inte understiga 35 procent. Målet kommer att uppfyllas för åren 2021-2023.

Soliditet	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Soliditet	70,5		-	-	-	-
Soliditet inkl pensionsskuld	-	37,0	39,80	44,0	43,2	42,8
Skuldsättningsgrad	39,5	63,0	60,2	56,0	56,8	57,2

Tabell 4: Soliditet och skuldsättningsgrad

Risk

Likviditet

Likviditeten visar på hur betalningsförmågan ser ut på kort sikt och mäts genom att likvida medel (bank + korta fordringar) ställs i relation till korta skulder. Under de senaste fem åren, 2015-2019, har likviditeten pendlat mellan 65 procent till över 100 procent. Orsaken till att likviditeten varit hög tidigare år är på grund av de höga årsresultat samtidigt som investeringsutgifterna inte varit allt för höga. Tillsammans har detta skapat ett positivt kassaflöde vilket förstärkt likviditeten. För budgetperioden 2021-2023 sjunker likviditeten, vilket kan förklaras i de investeringsnivåer kommunen planerat under perioden. Behov av extern finansiering finns för budgetperioden.

Borgensåtaganden

Kommunen har ett omfattande borgensåtagande som för 2019 uppgick till 461 mnkr. Den övervägande delen av borgensåtaganden avser de kommunägda bolagen; Nossan förvaltning AB, Herrljunga Bostäder AB, Herrljunga Vatten AB samt Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler. En mindre andel är riktade mot föreningar. Under 2017 - 2019 har kommunens borgensåtaganden ökat för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler samt Herrljunga bostäder AB.

Kontroll

Budgetavvikelse

En viktig del för att nå och bibehålla ”God ekonomisk hushållning” är att det finns en god budgetföljsamhet i kommunen. Det är många olika faktorer som påverkar ett årsresultat. Vissa poster har kommunen begränsade möjligheter att påverka. Hit hör skatteunderlagets utveckling vars förändring i första hand hänger samman med den samhällsekonomiska utvecklingen. Det mest väsentliga är dock påverkbart och handlar framför allt om hur nämnderna kan hålla verksamheternas nettokostnader inom tilldelade kommunbidrag. Under åren 2010-2012 redovisade kommunen stora negativa avvikelser i kommunbidrag. Från år 2014 har bara positiva avvikelser redovisats, budgetföljsamheten har på ett påtagligt sätt förbättrats. Rutiner med kontinuerliga uppföljningar och snabbt agerande vid befarade underskott har på ett påtagligt sätt förbättrat budgetföljsamheten och därmed ekonomin. I dagsläget finns det dock stora utmaningar i budgetföljsamheten för socialnämndens verksamheter. Förutsättningarna har förbättrats inför 2021 genom att aktiva åtgärder genomförts i nämnden samt att extra medel kommer att tillföras verksamheterna under 2021 och även framöver.

Ekonomisk budget

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Verksamhetens nettokostnader	-517 042	-525 424	-530 424	-533 661	-541 848	-553 820
Avskrivningar	-19 817	-27 154	-25 654	-31 322	-34 000	-37 000
Verksamhetens nettokostnader	-536 858	-552 578	-556 078	-564 983	-575 848	-590 820
Skatteintäkter	429 708	435 879	430 544	433 330	445 231	459 337
Generella statsbidrag	113 969	124 686	125 276	139 749	143 059	144 880
Extra statsbidrag	3 018	2 073	20 932	-	-	-
Verksamhetens resultat	9 836	10 060	20 674	8 096	12 442	13 397
Finansiella intäkter	1 467	1 500	1 200	1 300	1 300	1 300
Finansiella kostnader	-538	-400	-400	-800	-800	-800
Finansiell kostnad införd pensionskuld	-	-	-	-	-	-
Resultat efter finansiella poster	10 766	11 160	21 474	8 596	12 942	13 897
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-
Årets resultat	10 766	11 160	21 474	8 596	12 942	13 897
Resultat i procent av skatteintäkter	2,0%	2,0%	3,7%	1,5%	2,2%	2,3%
Investeringsnivå	-42 366	-42 050	-105 768	-69 135	-85 225	-76 025
Egna tillförda medel	30 582	38 314	47 128	39 918	46 942	50 897
Finansiellt över- resp underskott	-11 783	-3 736	-58 640	-29 217	-38 283	-25 128
Ack Egna medel/Externa lån	29 200	71 841	-	29 217	67 500	92 628
Kommunbidrag	-532 633	-553 704	-560 239	-564 095	-575 179	-590 634
Återföring finansiella kostnader	33	-	-	-	-	-
Kapitalkostnad - avskrivningar	19 817	27 154	25 654	31 322	34 000	37 000
Kapitalkostnad - Internränta	5 124	7 686	7 686	5 832	6 399	6 963
Gemensamma intäkter/kostnader	-9 382	-6 560	-3 525	-6 720	-7 068	-7 149
Avskrivningar	-19 817	-27 154	-25 654	-31 322	-34 000	-37 000
Verksamhetens nettokostnader	-536 858	-552 578	-556 078	-564 983	-575 848	-590 820
Gemensamma kostnader						
Deponi Tumberg	158	200	50	-	-	-
Försäljning mark + exploatering + övrigt	953	-	2 000	-	-	-
Övriga intäkter	151	-	350	-	-	-
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-1 570	-1 000	-1 250	-1 500	-1 500	-1 500
Över/underskott PO-pålägg	-1 885	-	570	-	-	-
	-6 392	-5 760	-4 700	-4 120	-4 268	-4 399
Pensionskostnad fullfondering inkl särskild löneskatt				-1 100	-1 300	-1 250
Övriga pensionskostnader	-488	-	-270	-	-	-
Övriga kostnader	-309	-	-275	-	-	-
Gemensamma kostnader	-9 382	-6 560	-3 525	-6 720	-7 068	-7 149

Tabell 5: Herrljunga kommuns resultaträkning

Balansräkning

tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	64	-	32	-	-	-
Materiella anläggningstillgångar	372 065	440 157	452 178	431 674	482 899	521 924
Mark, byggnader o tekn anlägg.						
Maskiner och inventarier						
Övriga materiella anlägg						
Finansiella anläggningstillgångar	148 658	148 800	148 700	148 725	148 750	148 775
Summa anläggningstillgångar	520 787	588 957	600 910	580 399	631 649	670 699
Bidrag till statlig infrastruktur	2 249	2 125	2 125	2 000	1 875	1 750
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	2 627	3 200	2 000	1 850	1 850	1 850
Fordringar	42 874	20 000	35 000	30 000	20 000	20 000
Kortfristiga placeringar	-	-	-	-	-	-
Kassa och bank	51 541	40 000	35 000	10 000	10 000	10 000
Summa omsättningstillgångar	97 042	65 325	72 000	41 850	31 850	31 850
SUMMA TILLGÅNGAR	620 078	654 282	675 035	624 249	665 374	704 299
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	-	-	-	-	-	-
Eget kapital						
Årets resultat	10 766	11 160	21 474	8 596	12 942	13 897
Resultatutjämningsreserv	15 427	15 427	15 427	15 427	15 427	15 427
Övrigt eget kapital	228 579	233 591	239 344	250 808	259 404	272 346
Summa eget kapital	254 772	260 179	276 245	274 831	287 773	301 670
Avsättningar						
Avsättningar för pension	190 803	185 500	186 660	180 370	174 950	169 720
Övriga avsättningar	26 003	24 500	25 500	18 000	14 000	10 000
Summa avsättningar	216 805	210 000	212 160	198 370	188 950	179 720
Skulder						
Långfristiga skulder	2 257	-	-	10 000	50 000	80 000
Kortfristiga skulder	146 243	184 104	186 630	141 048	138 651	142 909
Summa skulder	148 501	184 104	186 630	151 048	188 651	222 909
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	620 078	654 282	675 035	624 249	665 374	704 299

Tabell 6: Herrljunga kommuns tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder i balansräkningen.

Kassaflödesanalys

tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Den löpande verksamheten						
Inbetalningar från kunder	77 323	91 000	104 000	106 000	127 000	82 000
Inbetalningar av skatter, gen bidr, moms mm	545 976	562 000	573 000	569 000	566 000	604 000
Inbetalningar av bidrag	55 634	57 000	60 000	54 000	59 000	61 000
Övriga inbetalningar	-68	-	-	-	-	-
Utbetalningar till leverantörer	-200 966	-207 000	-187 000	-210 000	-211 975	-208 975
Utbetalningar till anställda	-430 682	-452 000	-436 000	-450 000	-466 000	-463 000
Utbetalningar av bidrag	-16 238	-17 000	-18 000	-18 000	-18 000	-19 000
Övriga utbetalningar	-	-	-	-	-	-
Ränteinbetalningar	1 467	1 500	1 200	1 300	1 300	1 300
Ränteutbetalningar	-100	-400	-400	-800	-800	-800
Förändring avsättning	-4 028	-2 909	-7 563	-17 372	-11 275	-10 475
Kassaflöde från den löpande verksamheten	28 318	32 191	89 237	34 128	45 250	46 050
Investeringsverksamheten						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-43 576	-42 050	-105 768	-69 135	-85 225	-76 025
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	303	-	-	-	-	-
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-	-	32	32	-	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Investering/Upplösning av finansiella anläggningstillgångar	-49	-141	-42	-25	-25	-25
Bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-43 322	-42 191	-105 778	-69 128	-85 250	-76 050
Finansieringsverksamheten						
Upptagande av lån	-	-	-	10 000	40 000	30 000
Amortering av lån	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-	-	-	10 000	40 000	30 000
Förändring av likvida medel	-15 004	-10 000	-16 541	-25 000	-	-
Likvida medel vid årets början	66 545	50 000	51 541	35 000	10 000	10 000
Likvida medel vid årets slut	51 541	40 000	35 000	10 000	10 000	10 000
Förändring av likvida medel	-15 004	-10 000	-16 541	-25 000	-	-

Tabell 7: Herrljunga kommuns kassaflödesanalys

Investeringsbudget

Investering	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Markköp	2 000	1 500	1 500
Inventaier kommunhus	100	50	50
Genomförande IT-strategi	1 500		
Reinvestering server o lagring IT	2 000	2 000	2 000
Reinvestering trådlöst nätverk Hlj	1 200	500	500
Digitalisering Hlj	1 000	1 000	0
Ombyggnation Wifi Herrljunga bildning	300		
Kommunövergripande förstudiemedel	1 000	1 000	1 000
Delsumma Kommunstyrelsen	9 100	6 050	5 050
Inventarier / Inventarier IT BN	1 000	1 000	1 500
Lekplatser fsk/skola upprustning	300	300	300
Inventarier Mörlanda	250	250	
Inventarier Od	400		
Inventarier Horsby	750		
Delsumma Bildningsnämnden	2 700	1 550	1 800
Inventarier	500	500	500
Hjälpmedel	200	200	200
Infrastruktur IT	200	200	200
Inventarier Hagen	500	200	500
Inventarier Hemgården			500
Inventarier flytt dagträff/hemtjänst		300	
Delsumma Socialnämnden	1 400	1 400	1 900
Räddningsmaterial	250	250	250
Inventarier		150	
Lastväxlare inkl tank	2 700		
Digitalisering av bygglovsprocessen 2021	250		
Delsumma Bygg och miljönämnden	3 200	400	250
Verksamhetsanpassningar	1 000	1 000	1 000
Säkerhetshöjande åtgärder	1 000	1 000	1 000
Reinvesteringar fastigheter	9 000	9 000	9 000
Tillgänglighetsanpassning	500	500	500
Maskiner fastighetsskötsel	500	200	200
Brandskydd Hemgården	4 000		
Hagen värme och ventilationsstyrning	2 000		
Hagen kök ventilation	2 900		
Gäsenegården attraktivare lägenheter	5 000	5 000	
Simhallen ytskikt		Särskild prövning, besiktning sommar 2020	
Renovering Hemgården		500	500
Mindre gatuaneläggningar/GC-vägar	1 000	1 000	1 000
Asfaltering/reinvestering gata	2 000	2 000	2 000
Upprustning allmänna lekplatser	200	200	200
Upprustning Storgatan		0	
Upprustning Kvarnbron		0	

Investering	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Upprustning parkering kyrkan + Gcväg till station	1 100		
Cykelgarage järnvägsstationen	800		
Städ och tvättmaskiner	200	200	200
Digitalt lokalvårdsprogram	300		
Nya värmevagnar	200		
Förpackningsmaskin Matdistribution	80		
Tvättmaskiner och torkumlare	280		
Idrottsmaterial/redskap simhall	125	125	125
Materiel simhall	100		
Friidrottsanläggning			
Översyn av skoghällas elljusspår	75		
Utegyrn Herrljunga tätort	200		
Möbler Herrljunga sportcenter	100		
Underhåll löparspår tätort			300
Underhåll skateboardpark		100	
Resultattavlor sporthallar	75		
<u>Beställningar via Tekniska enl lokalresursplan</u>			
Ombyggnad av Mörlanda förskola/skola		10 000	
Hagen ombyggnation samt nybyggnation	10 000	40 000	50 000
Delsumma Tekniska nämnden	42 735	70 825	66 025
Summa skattefinansierade investeringar	59 135	80 225	75 025
Exploatering Södra Horsby etapp 2	9 000		
Exploatering	1 000	1 000	1 000
Summa Exploatering	10 000	1 000	1 000
Summa totala investeringar	69 135	81 225	76 025

Tabell 8: Herrljunga kommuns investeringsbudget.

Nämndernas kommunbidrag

Kommunbidraget är till för att utveckla kommunen i enlighet med gällande vision och gemensamma fullmäktigemål. Detta innebär att kommunbidraget ska finansiera genomförandet av de verksamhetsmål som utifrån visionen är politiskt tagna. Kommunbidraget ska också garantera att kommunförvaltningen levererar de välfärdstjänster som kommuninvånarna efterfrågar inom skolan och omsorgen, men även inom kultur, fritid och samhällsbyggnadsområdet. En budget i balans är ett tydligt finansiellt mål. För att uppnå detta fordras att kommunledning och verksamhetsansvariga utifrån löpande uppföljningar också arbetar med verksamhets- och ekonomistyrning.

Resursfördelningsmodellen fastställer nämnder och styrelser kommunbidrag för 2021. Resursfördelningsmodellen utgår ifrån fastställda planeringsförutsättningar i PKV (prisuppräknig kommunal verksamhet), procentuell löneuppräknig, verksamhetsförändringar, internränta, etc. För 2021 gäller uppräknig med PKV 2,0 procent och lönerrevision med 2,5 procent. Det tillgängliga kommunbidraget fastställdes i kommunfullmäktiges junibeslut till 564 095 tkr.

Verksamhet (tkr)	Kommunbidrag 2018	Kommunbidrag 2019	Kommunbidrag 2020	Kommunbidrag 2021
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision	1 875	1 811	1 673	1 706
Kommunstyrelsen	33 446	34 973	37 449	33 798
Bildningsnämnden	245 096	241 765	244 306	242 747
Socialnämnden	203 276	201 436	205 592	208 295
Tekniska nämnden	19 765	36 492	38 252	39 474
Bygg- och miljönämnden	14 938	14 179	13 874	14 206
Utvecklingsmedel	1 996	(2 000 under finans)	1 500	2 000
Lönerevidering	7 802	7 000	5 690	14 950
Lönesatsning prioriterade grupper				3 000
Förändring kapitalkostn	-2 506	(1 451 utfördelat)	5 367	3 919
SUMMA	525 688	537 656	553 704	564 095

Tabell 9: Nämndernas kommunbidrag.

Budgeterat kommunbidrag uppgår till 564 095 tkr, vilket jämfört med 2020 års kommunbidrag är uppräknat med 10 391 tkr eller 1,9 procent. Jämfört med junibeslutet har följande ramväxlingar genomförts:

- Ramväxling avseende Time Care Planering och Pool sker från förvaltningarna till Personal om 149 tkr.
- Ram avseende Arbetsplats som tjänst ramväxlas till förvaltningarna från IT om 260 tkr.

Gemensamma kostnader/intäkter

Budgeten för gemensamma kostnader och intäkter avser intäkter och kostnader som berör hela kommunen. Tabellen nedan visar de gemensamma kostnader och intäkter som budgeterats för 2019–2021. Inför budget 2019 fattades beslut av kommunfullmäktige att införa pensionsskulden intjänad före 1998 i balansräkningen, s.k. fullfondering. Ökning/minskning av pensionsskulden påverkar kommunens resultat och hanteras under kommunens gemensamma kostnader/intäkter. Kommunen redovisar för pensionsskulden en kostnad för fullfondering inkl. särskild löneskatt.

Kommunstyrelsens utvecklingsmedel budgeterades 2019 år under kommunens gemensamma intäkter och kostnader. Från 2020 är dessa utvecklingsmedel budgeterade inom kommunbidraget. En skuld som kommunen har är kommunens semesterlöneskuld till personalen. Nya löneavtal och förändringar i intjänade och uttagna semesterdagar förändrar skulden vilket motiverar en budget på central nivå.

Deponi Tumberg avser intäkter från den affärsverksamhet som bedrivs av renhållningsverksamheten. Överskottet avseende deponin är enbart baserade på intäkter och kostnader i och med mottagning av massor från privata företag. Vad gäller renhållningen för kommuninvånarna regleras över- och underskott istället mot renhållningstaxan.

Gemensamma intäkter/kostnader (tkr)	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Deponi Tumberg	500	200	-
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-500	-1 000	-1 500
Pensionskostnad fullfondering	-7 504	-5 760	-5 220
Över/-underskott PO	500	-	-
Utvecklingsmedel	-579	-	-
SUMMA	-7 583	-6 560	-6 720

Tabell 10: Gemensamma intäkter/kostnader.

Nämndernas verksamhet

I detta avsnitt ges en sammanfattning över Herrljunga kommuns nämnders och styrelsens ansvar och uppdrag samt planeringen inför den kommande budgetperioden. För vidare läsning av nämndernas och styrelsens planerade ekonomiska fördelningar mellan verksamheterna – se respektive nämnds budget och verksamhetsplan.

Kommunfullmäktige, valnämnd, revision och krisledningsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges ledamöter är direktvalda genom allmänna val. Som kommunens högsta beslutande organ fastställer fullmäktige budget, årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet

för nämnder och styrelse. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller av större vikt för kommunen men även om mål och riktlinjer för kommunens verksamheter och organisation. Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga. Allmänheten kan lämna in frågor samt förslag till fullmäktige. Dessa bereds och hanteras på samma sätt som de motioner som ledamöterna lämnar. Sammanträdena anslås på anslagstavla och annonseras i lokala medier. Val till kommunfullmäktige sker vart fjärde år, senaste valet ägde rum 2018.

Revision

Revisorerna och lekmannarevisorerna (revisionen) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag. Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som kommunen ansvarar för. Den har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen. Revisionen kan skänka legitimitet och förtroende åt verksamheten, men också vara förmedlare av väsentlig och nödvändig kritik. Med sina insatser kan revisionen också bidra med förslag till förbättring och utveckling.

Revisionen utgörs av sex förtroendevalda revisorer utsedda av fullmäktige med uppgift att granska styrelse och nämnder. Revisionen utgör ett av fullmäktiges kommunaldemokratiska instrument för att utvärdera, effektivisera och kontrollera den kommunala verksamheten. Revisorerna beslutar hur revisionsarbetet ska organiseras och genomföras och upprättar årligen en plan över sitt arbete med vissa utvalda granskningsområden med utgångspunkt i väsentlighet och risk. Revisionen bedömer om nämndernas interna kontroll är tillfredställande och om bokslutet är rättvisande och uppfyller kraven om god redovisningssed. Revisionsarbetet utgår från innebörden i god revisions sed som bland annat omfattar förtroende, oberoende, objektivitet, helhetssyn, samverkan, öppenhet och kommunikation.

Valnämnd

Valnämnden ansvarar för genomförandet av allmänna val. Det gäller val till riksdag, regions- och kommunfullmäktige och sker vart fjärde år. Val till EU-parlamentet sker vart femte år.

Valnämnden består av 5 ledamöter och 5 ersättare. Nämnden fullgör kommunens uppgifter enligt Vallagen och Kommunallagen. För att kunna fullgöra sina uppgifter ska valnämnden ha tillgång till personal i den omfattning som behövs.

Val till EU-parlamentet genomfördes under maj 2019.

Krisledningsnämnd

I kommunen ska finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extra ordinära händelser samt de övriga uppgifter som regleras i lagen om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting.

Nämnden träder i funktion först i samband med extra ordinär händelse.

En extra ordinär händelse kännetecknas av att den:

- Avviker från det normala
- Innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner

- Kräver skyndsamma åtgärder.

Planeringen inför en extra ordinär händelse är en uppgift för den normala organisationen. Kommunen ska för varje mandatperiod fastställa en plan för hur extra ordinära händelser ska hanteras.

Kommunstyrelsen

Ansvar och uppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har samordningsansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning med uppdrag att övergripande leda och styra den kommunala verksamheten. Styrelsen leder och fastställer övergripande förutsättningar för planeringen och uppföljningen av hela den kommunala verksamheten. Styrelsen avger kommunens yttranden till regeringen och andra myndigheter samt bereder kommunfullmäktiges ärenden.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för omvärldsbevakning och utveckling av kommunal och regional verksamhet.

Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för den ekonomiska förvaltningen och för samordning av övergripande ekonomisk planering. Kommunstyrelsen har genom sin uppsiktsplikt ansvar för den kommunövergripande uppföljningen under året och i bokslut.

Kommunstyrelsen ansvarar för ägarstyrningen av den kommunala verksamhet som bedrivs i bolagsform. Ägarstyrningen bedrivs genom formella ägardialoger och informella möten med berörda bolagspresidier, ägardirektiv m.m.

Verksamhetsbeskrivning

Kommunledning

Verksamhet kommunledning har en övergripande roll att leda och styra kommunens verksamhet mot de uppsatta målen.

Kommunledning ansvarar för säkerhetsarbete och att samordning av detta genomförs i kommunen. Kommunledning ansvarar också för samarbetet med myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Kommunens näringslivsutveckling sker genom samarbete med Fokus Herrljunga. Under kommunledning bedrivs också det lokala och gemensamma folkhälsoarbetet, arbete med besöksnäring och turism samt den översiktliga samhällsplaneringen.

Administration och kommunikationsenheten

Det övergripande målet är att upprätthålla en rättssäker, transparent och effektiv administration och kommunikation. Intern och extern kommunikation ska vara snabb, korrekt och med tydliga budskap. Avdelningen ska säkerställa att kommunövergripande styrdokumenterna är aktuella och ändamålsenliga. Ordning i arkiven och snabb registratur ska bidra till god insyn i kommunens verksamheter och processer.

Enheten stödjer även den politiska organisationen och de förtroendevalda i det dagliga arbetet. Transparens och öppenhet ska genomsyra samtliga verksamhetsområden. Medborgare och övriga intresserade ska ha möjlighet att på ett enkelt sätt komma i kontakt med kommunen och få hjälp med sina ärenden.

Servicekommitté IT/Växel/Telefoni

Servicekommittén IT/Växel/Telefoni inrättades den 1 januari 2015. Kommitténs arbetsuppgifter finns reglerat i reglementet som antogs av kommunfullmäktige den 17 juni 2014. Kommittén ska skapa förutsättningar för en fördjupad demokrati och förbättrad medborgarservice genom att öka användarvänligheten för kommunala IT/Växel- och telefonitjänster. Kommittén ska vara en gemensam resurs för att stödja verksamhetsutveckling med hjälp av IT i samtliga verksamhetsområden i de båda kommunerna. Kommittén ska svara för IT-säkerheten i de kommunala verksamheterna. Kommittén ska verka för en rationell, ekonomisk och säker hantering av IT/Växel/Telefoni i kommunerna genom att ansvara för infrastruktur knutna till IT-tjänster samt av verksamheterna krävda tjänster kopplade till dessa. Herrljunga kommun är huvudman och den gemensamma kommittén ingår i dess organisation.

Servicekommitté Ekonomi/Personal

Ekonomiavdelningens uppdrag utgår från antaget dokument ”Gemensam överenskommelse om gemensam servicekommitté för verksamhetsstödjande funktioner inom personal och ekonomi”. Ekonomiavdelningens uppdrag är att till politiken, förvaltningsledningen och verksamheterna ge stöd och service i ekonomi- och upphandlingsfrågor samt upprätthålla en tydlig styrning i dessa frågor utifrån gällande lagstiftning och rekommendationer. Medborgare, politiker, chefer och medarbetare kan av ekonomiavdelningen förvänta sig en hög tillgänglighet, ett professionellt bemötande samt hög kvalitet i framtagna redovisningar, upphandlingar, rapporter och dokument.

Personalavdelningen har tre huvuduppdrag - styra, stödja och serva - verksamhetens chefer i alla förekommande HR-frågor och lönefrågor. Personalavdelningen har två huvudområden – en HR-avdelning som ansvarar för personalstrategiska frågor och ger stöd i personaloperativa frågor och en löneavdelning som administrerar löner och arvoden till anställda och förtroendevalda med flera samt ansvar för systemförvaltning och pensionsförvaltning. HR-avdelningen ansvarar för att driva en enhetlig personalpolitik för hela kommunen samt att arbeta med arbetsmiljöfrågornas utveckling. HR-avdelningen ger stöd vid rekrytering, rehabilitering, förhandlingar, arbetsrättsliga frågor och samordnar bland annat samverkansprocesserna och pensionsfrågor.

Verksamheten under 2021

Kommunledning

Kommunstyrelseförvaltningen står inför stora utmaningar de kommande åren, i likhet med kommunens övriga förvaltningar. Herrljunga vill växa, kraven på samhällsservice ökar samtidigt som ekonomin är begränsad. Om kommunen ska klara att leverera service med befintliga resurser behövs det nya arbetssätt, digitalisering och samarbete över förvaltningsgränserna. Kommunstyrelseförvaltningen behöver därför utifrån sitt uppdrag som styrande och stödjande förvaltning ligga i framkant med att utveckla nya och modernisera befintliga arbetssätt. Fokus kommer att vara på digitalisering som redskap för förbättrad kvalitet gentemot brukare och medborgare, men också som möjlighet för att skapa nya och effektivare arbetssätt. Under 2021 kommer en översyn av IT verksamheten att ske för klara av kravet på att supportera verksamheterna i denna transformation.

Kommunens målstyrning är i förändring, där nya mål och fokusområden är framtagna utifrån gemensamt identifierade utmaningar och möjligheter. Detta innebär att kommunstyrelseförvaltningen har ett särskilt uppdrag kring process och ledning av arbetet gällande analys och uppföljning under året. Prioriterade områden för kommunledning är att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt i hela kommunen. En befolkningsökning är tillsammans med ett bra näringslivsklimat en nödvändighet för att möta framtidens utmaningar. Arbetet fortsätter med att uppdatera översiktsplanen och bostadsförsörjningsplanen för att kunna dessa ska kunna antas inom nuvarande mandatperioden. Stort fokus läggs på den strategiska fysiska planeringen, och detaljplaner för bostadsbyggande och verksamheter ska prioriteras med ambitionen att skapa förutsättningar för 50 bostäder per år.

Infrastrukturen inom och till kommunen, särskilt på våra huvudtrafikleder är prioriterade områden. Järnvägsknuten Herrljunga med Västra Stambanan och Älvsborgsbanan har hög utvecklingspotential och är av nationellt intresse, vilket också kräver särskilda insatser och resurser. För att tillgodose det ökade kravet på kommunal service kommer också i större grad kräva gemensam planering.

Utvecklingen av en socialt- och miljömässigt hållbar kommun fortsätter med uppdraget att utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandlingar. Att jobba strategiskt med rekrytering och kompetensförsörjningsarbetet är en annan viktig utmaning. Samarbetet mellan Herrljunga/Vårgårda i olika frågor fortsätter att förstärkas och utvecklas för att ge kommunerna de bästa förutsättningarna för att möta framtidens omvärldsrealiteter, både i det formella samarbetet med gemensamma servicenämnder men också i frågor som kompetensförsörjning, digitalisering och infrastrukturutveckling.

Hur kommunen har organiserat arbetet med näringslivsutveckling och besöksnäring kommer att ses över för att på ett bättre och effektivare sätt integrera detta som en del i kommunens övergripande strategiska plan och målarbete. Samverkan, både kommuninternt och extern

behöver stärkas och formaliseras för att kunna utveckla ett än mer långsiktigt arbetssätt för att främja besök- och näringslivsutvecklingen.

Det säkerhetspolitiska läget i vår omvärld har försämrats över tid. Regeringen har därför fattat beslut om att totalförsvarsplaneringen ska återupptas efter att ha varit under vilande i närmare två decennier. För landets kommuner innebär det ett omfattande arbete att återuppbygga förmågan till civilt försvar och att säkra samhällets funktionalitet och värna civilbefolkningen vid såväl fredstida kriser, antagonistiska hot som under krigsfara och krig. Utbildningsplanering avseende kris och beredskap samt säkerhet med syfte att förbättra den totala säkerheten och tryggheten för medborgare, företagare, förtroendevalda och medarbetare är pågående. Samtliga verksamheter i kommunen berörs.

Utvecklingen av det främjande och förbyggande folkhälsoarbetet för att påverka och förbättra barn och ungas uppväxtvillkor fortsätter med fokus på barn och ungas psykiska och fysiska ohälsa. Arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka den upplevda tryggheten sker genom kommunövergripande samverkan och samarbete. Under året ingår också Herrljunga kommun tillsammans med Borås och Vänersborgs kommuner i ett projekt kring mänskliga rättigheter och rättighetsskapande arbete.

Administration och kommunikationsenheten

Arbetet med att tydliggöra samt stödja kommunens framtida arbete med demokratiutveckling kommer att fortgå genom arbete med bland annat tillgänglighetsanpassa kommunens webbsida, förenklad handläggning via e-tjänst samt uppdaterade riktlinjer enligt ny/ändrad lagstiftning.

Fokus ska ligga på att möjliggöra och förbereda för framtida utvecklingar som är till gagn för kommuninvånarna.

Då arbetet med det systematiska informationssäkerhetsarbetet inte kommit igång förrän slutet av 2020 kommer detta arbete fortgå under 2021, med förhoppning om att det blir en av grundpelarna för att kunna tillvarataga digitaliseringens möjligheter.

Arbetet fortsätter med att förbättra den interna servicen genom att vara ett stöd åt förvaltningarna, genom att identifiera förvaltningarnas behov. Arbetet kommer att ge ett underlag för att utarbeta en strategi för ett effektivt stöd.

Arbetet med att ta fram Herrljunga kommuns varumärkesplattform kommer att gå in i ytterligare en fas där målbilden om en tydlig identitet för Herrljunga kommun kommer att framträda allt tydligare, detta för att möjliggöra ett avstamp mot framtidens Herrljunga.

Upphandling samt behovskartläggning av ett nytt ärendehanteringssystem för att ersätta nuvarande EDP kommer att påbörjas.

Service nämnd IT/Växel/Telefoni

IT-strategin

Slutförande av arbetet med att genomföra IT strategin 2020 i de båda kommunerna, vilket innebär byte av grundsystem från Novell till Microsoft. Bytet kommer att ge synergieffekter mellan kommunerna, samt en standardisering till övriga marknaden. Arbetet genomförs i samarbete med företaget Advania.

”Sätta” ekonomin

Arbetet med att ta fram avtal mot verksamheterna fortsätter vilket medför en bättre kontroll av de ekonomiska transaktionerna till service nämnden.

Digitalisering

Under 2021 kommer IT/Växel och telefoni skapa förutsättningar för att starta upp och driva digitaliseringsresan i de båda kommunernas verksamheter.

Ständiga förbättringar av processerna

Arbetet med att förbättra och utöka användandet av våra ITIL processer, där ITIL är en process standard som används av IT organisationer.

Service nämnd Ekonomi och Personal

Ekonomiavdelningen kommer under de kommande åren att fortsätta arbetet med att vara en professionell och proaktiv avdelning som ger stöd och service till medborgare, politiker, chefer och medarbetare i kommunen inom ekonomi och upphandlingsfrågor. Ekonomiavdelningen kommer också att tillse att lagar, regler, policys och andra styrdokument efterföljs inom ekonomi- och upphandlingsområdet. Digitalisering i form av effektivare arbetsätt och digitala lösningar som underlättar för användare i organisationen kommer att prioriteras. Under 2020 genomfördes en mindre omorganisation för att anpassa ekonomiavdelningen för att mer aktivt kunna arbeta med digitalisering.

Personalavdelningen kommer att fortsätta arbetet med att ge det stöd till kommunens chefer som dessa behöver i sin vardag gällande HR- samt lönefrågor. Behov av systemstöd till chefer i bland annat rehabiliteringsprocessen har framkommit. Planering om ett sådant införande inför 2021 är i full gång (Adato). Vidare genomförs en översyn över vilka utbildningsmoduler i egen regi som kan erbjudas chefer genom HR-avdelningen.

En översyn av de personalpolitiska styrdokumenterna kommer att genomföras, där syftet är att uppdatera och också koppla ihop dessa med målen, där sådan koppling saknas eller är nödvändig. Arbetet med arbetsgivarvarumärket som en attraktiv arbetsgivare, är ett ständigt pågående arbete, där vi kan rekrytera och behålla, samt utveckla våra nuvarande och kommande medarbetare.

Bildningsnämnd

Ansvar och uppdrag

Nämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildnings- och kulturverksamhet för kommunens invånare på uppdrag av kommunfullmäktige. Detta gör nämnden genom att driva verksamheterna förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola och gymnasieskola enligt den skolstruktur som kommunfullmäktige har beslutat. Gymnasiesärskola bedrivs inte i egen regi, utan platser köps utanför kommunen. Kommunal vuxenutbildning bedrivs i en gemensam organisation med Vårgårda som huvudman och utbildningen är förlagd till båda kommunerna. Nämndens kulturverksamheter innebär ett övergripande kulturansvar samt ett ansvar för bibliotek och kulturskola. Till detta kommer också ett ansvar för fritidsgård.

Kommunfullmäktige är huvudman för skolverksamheten och har utifrån inriktningsmål fastställt prioriterade mål för Bildningsnämnden samt fördelat ekonomiska resurser till nämnden i form av kommunbidrag. Nämnden har verksamhetsansvaret inför kommunfullmäktige, som i sin tur har huvudmannansvaret inför staten. Statens uppdrag innebär att huvudmannen har ett ansvar för att utbildningen genomförs enligt statliga styrdokument så att mål och riktlinjer i skollag och förordningar kan uppfyllas. Bildningsnämndens verksamheter har också att hantera en dubbel styrning genom att staten ställer krav på huvudmannen direkt, men också krav som går förbi huvudmannen direkt till rektorer och lärare. 2018-07-01 infördes en ny bestämmelse i skollagen som innebär att huvudmannen ska anställa en eller flera skolchefer. Skolchefens uppgift är biträda huvudmannen och se till att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs.

Nämnden har ansvar för att bedriva ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete vid sina verksamheter.

Verksamhetsbeskrivning

Bildningsnämnd

Bildningsnämnd omfattar nämndens ledande och styrande politiska del. Nämnden har kontakt med verksamheten genom kontaktpolitiker. Bildningsnämnden fullgör huvudmannens ansvar för bildningsförvaltningens verksamheter. I vardagen leds och samordnas verksamheterna av bildningschefen.

Bildningskontoret

Under benämningen gemensamt i budgeten ryms verksamheterna Bildningskontoret och Bildningsnämnden. Bildningskontoret består av en stab med bildningschef, som har det samordnande tjänstemannaansvaret för nämndens verksamheter, utvecklingsledare, intendent och två handläggare.

Elevhälsan, familjecentralen

Tillgång till elevhälsa ska finnas för elever i skolverksamheten från förskoleklass till gymnasieskola och elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan, som leds av verksamhetschef, syftar till att öka välbefinnandet bland eleverna och fokus ligger på det förebyggande och hälsofrämjande arbetet samt att stödja eleverna att nå utbildningens mål.

Under verksamhetschef för elevhälsan finns också öppna förskolan som ingår i det förebyggande och främjande samarbetet i familjecentralen. Verksamheten vänder sig till vårdnadshavare med barn i förskoleåldern. Familjecentralen är ett samarbete mellan Bildnings- och Socialnämnd tillsammans med Barnmorskemottagningen, BMM, Närhälsan och Vårdcentral samt BHC, Närhälsan. Verksamheten ska också ses som ett komplement till förskolan och vänder sig med aktiviteter och tidiga insatser för barn upp till 6 år. Verksamheten förutsätter deltagande av vuxen med ansvar för barnet.

Förskola

Förskoleverksamheten är organiserad i tre områden; Innerby, Ytterby och Molla/Mörlanda område. Varje område leds av en rektor. Verksamheten omfattar förskola i egen regi samt i annan huvudmans regi under benämningen gemensamt. Förskoleverksamheten har en god spridning i kommunen och i Ytterby område är förskolor knutna till varje grundskola.

Verksamhetens uppdrag är att erbjuda alla barn som har rätt till förskola en verksamhet där omsorg, utveckling samt lärande bildar en helhet och lägger en god grund för fortsatt utbildning. Förskolan ses som första delen i utbildningssystemet. Verksamheten ska vara trygg, rolig och lärorik. 2019-07-01 börjar en ny läroplan gälla för förskolan. Där läggs en betoning på undervisning och förskolans viktiga del i utbildningssystemet.

Pedagogisk omsorg i form av familjedaghem erbjuds de föräldrar som önskar denna verksamhet. Verksamheten är ett komplement till förskola och bedrivs i enskild regi vid Knattebo.

Grundskola

Omfattar förskoleklass- och grundskoleverksamhet både i egen regi och i annan huvudmans regi samt skolskjuts för grundskola och grundsärskola. Herrljunga kommuns grundskolor är organiserade i fem mindre enheter; Eggvena, Eriksberg, Hudene, Molla och Od samt tre större enheter; Altorp, Horsby och Mörlanda.

Eggvena, Eriksberg, Od och Hudene utgör rektorsområdet Fyrskolorna. Molla/Mörlanda bildar ett rektorsområde och Horsbyskolan är indelad i skolenheterna F-3 samt 4-6. De små enheterna samt Horsby och Mörlanda bedriver undervisning från förskoleklass till och med årskurs 6 medan Altorp är kommunens enda högstadieskola med årskurs 7-9. Altorpskolan är uppdelad i två juridiska enheter, Altorp AC och Altorp BD.

Med ett antal mindre enheter får skolverksamheten en geografisk spridning i kommunen.

Grund- och gymnasiesärskola

Omfattar grundsärskola och gymnasiesärskola i egen och i annan huvudmans regi. Verksamhetens uppdrag är att ge de elever som har rättigheten att mottas i särskola en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och så långt som möjligt motsvarar den utbildning som ges i grundskolan respektive gymnasieskolan. Grundsärskola bedrivs inkluderat i grundskolan för elever i de tidiga skolåren och för elever i åk 5-9 finns grundsärskola organiserad vid Altorpskolan. Platser i gymnasiesärskolan köps i annan kommun.

Fritidshem

Fritidshemsverksamheten kompletterar utbildningen i förskoleklass, grundskola och grundsärskola och ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda en meningsfull fritid och rekreation. Fritidshem finns vid samtliga grundskolor utom Altorpskolan. Jämfört med andra kommuner har Herrljunga kommun en mycket stor andel elever från förskoleklass till och med åk 6 i fritidshemsverksamheten.

Gymnasieskola

Omfattar gymnasieskola i egen regi och i annan huvudmans regi samt elevresor för gymnasieskola och gymnasiesärskola. Verksamhetens uppdrag är att ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Den interna verksamheten vid Kunskapskällan har ett programutbud bestående av dels små specialiserade yrkesprogram med goda samarbeten förankrade i det lokala näringslivet, dels ett flertal små studieförberedande program. Vid Kunskapskällan finns idag nio nationella program varav fyra är yrkesförberedande. Till detta kommer ett antal lärlingsplatser. Eleverna samläser i hög utsträckning programövergripande ämnen, vilket krävs för att göra det stora programutbudet möjligt.

Komvux

Kommunal vuxenutbildning tillhandahåller utbildning på grundläggande och gymnasial nivå, samt utbildning i svenska för invandrare, SFI och särskild utbildning för vuxna. Sedan höstterminen 2013 bedrivs utbildningen i en gemensam organisation med Vårgårda som huvudman och med verksamhet förlagd i Herrljunga och Vårgårda. Genom detta samarbete kan ett större och mer kvalitativt utbildningsutbud erbjudas. Etablerad samverkan sker sedan flera år kring yrkesutbildningar inom Boråsregionen, kallat BRvux. Denna samverkan ger möjlighet till ett större utbud av yrkesutbildningar för kommuninvånarna och är strategiskt viktig för kompetensförsörjningen i regionen.

Kulturskola

Kulturskolan bedriver undervisning för barn och ungdomar i kommunen från 7 år till och med den termin man fyller 25 år. Även vuxna erbjuds undervisning i mån av plats. Undervisningen sker dels i egna lokaler som är anpassade för ändamålet men också vid några av kommunens grundskolor. I de tidiga skolåren undervisas stråk- och blåselever i grupp. Terminsavgift dels

för undervisning, dels för instrumenthyra, tas ut. Många publika arrangemang anordnas varje år och är en naturlig del av kulturskolans verksamhet.

Bibliotek

Folkbiblioteksverksamheten är organiserad i ett huvudbibliotek i Herrljunga tätort och ett filialbibliotek i Ljung. Biblioteken är tillgängliga för alla. Biblioteket ska främja litteraturens ställning och intresset för läsning, bildning, upplysning och utbildning.

Biblioteket ägnar särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar, för att främja språkutveckling och stimulera till läsning. Andra prioriterade grupper är personer med funktionsnedsättning och personer som har annat modersmål än svenska. Biblioteket arrangerar eller medverkar till varierande kulturprogram för barn och vuxna.

Fritidsgård

Fritidsgården är en öppen verksamhet för ungdomar. Verksamheten vänder sig till alla från åk 7 till dess att man fyller 19 år. Fritidsgårdens mål är att vara en mötesplats där ungdomar kan känna samhörighet och växa som människor, utan krav på prestation. Ungdomarna själva är med och utformar verksamheten i syfte att skapa en attraktiv och meningsfull fritidssysselsättning. Verksamhet bedrivs i Herrljunga tätort i Altorpskolans lokaler.

Verksamheten under 2021

Bildningsförvaltningen

Bildningsförvaltningen söker de riktade statsbidrag som finns att söka. Under 2021 kommer förvaltningen att ta del av statsbidrag för mindre barngrupper i förskola samt förbättrad språkutveckling i förskolan. Statsbidraget för likvärdig skola riktas till hela grundskolan. Gymnasieskolan söker statsbidrag för lärlingsprogrammet och introduktionsprogrammet. Förvaltningen söker statsbidrag för specialpedagogik för lärande - vilket innebär en riktad kompetensutveckling för arbetslagen. Läsåret 20/21 deltar Fyrskolorna. Statsbidrag har även sökt för utbildning till speciallärare och specialpedagog. Statsbidrag söks även för lärarassistenter.

Lärarlönelyftet är en statlig satsning för att öka läraryrkets attraktivitet och bidra till en positiv löneutveckling. Bildningsförvaltningen har tilldelats statsbidrag och lärare som bedöms särskilt kvalificerade enligt reglerna har erhållit en högre lön. Satsningen fortsätter under 2021. För läsåret 20/21 har vi fått utökat tilldelning av förstelärare - vi kommer under ht-20 tillsätta ytterligare två försteläraryppdrag vilket innebär totalt sexton förstelärare.

Legitimationskravet för lärare i grundsär- och gymnasiesärskola skjuts fram till 2022. För att nå legitimerad behörighet för grundsärskolan krävs omfattande fortbildningsinsatser. Det är sedan 2019 även legitimationskrav i fritidshemmet och inom närtid kommer det även införas för yrkeslärare i gymnasieskolan.

Kursplanerna i grundskola/grundsärskola kommer att revideras och börjar gälla från 2021-07-01. Vi kommer under läsåret 2020-2021 att implementera dessa. Förändringen innebär att fakta och förståelse betonas, centrala innehållet anpassas och kunskapskraven blir mindre

detaljerade. Beslut kring sex och samlevnad och rörelse förväntas komma under hösten. På gymnasieskolan och Vux kommer också förändringar att ske. Det kommer bl.a beslut om ändringar i yrkesprogrammen. Handel och administration kommer att byta namn till Försäljnings- och serviceprogrammet.

Det ligger förslag om att införa ytterligare ett underkänt betyg, Fx, men där finns inget beslut.

Förskola

Projekteringen av ny förskola i Herrljunga tätort ingår i en samlad lösning vid Hørsby där totalt åtta avdelningar förskoleverksamhet färdigställs under 2020.

Barnomsorg på obekvämtid finns för vårdnadshavare som är i behov av insatsen under tidiga vardagsmorgnar från 05.30 och vardagkvällar fram till kl 20.30. Vid behov lämnas en ansökan till förvaltningen som prövar om riktlinjerna för att beviljas barnomsorg på obekvämtid är uppfyllda.

I Ytterby förskoleområde kommer det att vara en fortsatt brist på förskoleplatser i Eggvena och Hudene. Vid platsbrist i Eggvena och Hudene kommer platser att anvisas vid förskolor i Mörlanda.

Grundskola, grundsärskola

Under ht-20 påbörjas en revidering av vårt systematiska kvalitetsarbete, SKA-arbetet. Syftet är att all pedagogisk personal ska vara mer delaktig och känna stödet av ett välfungerande SKA-arbete. Det är regelbundna avstämningar i arbetslagen tillsammans med rektor under läsåret som gör att verksamheten får en gemensam bild av nuläget och vet var fortsatt fokus ska vara, vilket resulterar i rätt åtgärder och analyser av de mål skolan har att förhålla sig till. Underlagen i SKA-arbetet innehåller även framåt resultat från trivselenkäter kring ”mjuka” frågor samt sammanställningar och analyser av elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen. Utvecklingsområden identifieras med insatser både på förvaltnings- och skolnivå.

Under ett antal år har grundskola, grundsärskola liksom övriga verksamheter arbetat med att utveckla tillgängligheten i förskola och skola för att göra den mer inkluderande för alla barn och elever. Planeringen av detta arbete har delvis skett i samarbete med SPSM, Specialpedagogiska skolmyndigheten. Utvecklingsarbetet har haft som mål att öka kunskapen hos personalen kring elever i behov av stöd samt förse personalen med användbara strategier, metoder och redskap för att möta alla elever i det vardagliga arbetet.

En samverkan mellan grundskolans senare år och det lokala näringslivet utvecklas vidare under de kommande åren. Syftet är bland annat att synliggöra tillverkningsindustrin och det lokala näringslivet och därigenom möjliggöra att alla ungdomar kan göra väl underbyggda programval till gymnasieskolan. Altörpskolan har en väl strukturerad verksamhet för detta och arbetar också med att eleverna får vara ute på PRAO.

Gymnasieskolan

Kunskapskällan arbetar vidare med att utveckla verksamheten och några prioriterade områden har arbetats fram och gemensamt valts ut i det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet med att nå upp till Bildningsnämndens rekryteringsmål gällande antalet elever som årligen startar på Kunskapskällan är ständigt pågående. Samverkan mellan företagande, näringsliv och Kunskapskällan vidareutvecklas, bland annat i syfte att skapa en större medvetenhet om de kompetenser som efterfrågas av tillverkningsindustrin. Under pågående pandemi gick gymnasiet snabbt över till distansundervisning. När läsåret 20/21 startade organiserade skolan för mer lektioner på plats, med särskilt fokus på åk 1 men det är fortsatt stor del distansundervisning för de äldre eleverna.

Komvux

Ett samverkansavtal har tecknats för den gemensamma organisationen kring vuxenutbildning, med Vårgårda som huvudman. Bildningsnämndens presidium ingår i samrådsgruppen som träffas ett par gånger per termin. Samrådsgruppen fungerar som samrådande organ för hantering av vuxenutbildningsfrågor där dialog pågår kring vilka utbildningar kommunerna har behov av.

Kulturskola

Kulturskolan ska bidra till att stärka det lokala kulturlivet och bidra till kommunens attraktivitet och utveckling. Ett område att utveckla är hur kulturskolans olika kurser kan integreras och samverka på ett målinriktat sätt med kommunens olika skolverksamheter under skoltid. Kulturrådets bidrag finns inte längre och nu behöver verksamheten prioriteras i kommande budget för att vi ska kunna erbjuda samma kvalitet och bredd i verksamheten under läsåret 21/22.

Bibliotek

Biblioteket satsar extra resurser på biblioteksverksamhet för barn och ungdom samt på ett digitalt lyft, som ska innebära mer regelbundna och frekventa Internet-drop-in för allmänheten. Utöver detta görs en satsning på arbete med marknadsföring av en läs- och skrivstation för funktionshindrade. Allt detta möjliggörs genom externa medel från Statens Kulturråd för ”Stärkta bibliotek”. Ett nytt verksamhetssystem implementeras under hösten och förväntas vara i full drift under 2020. Systemet innebär en klar förbättring för medborgarna och en ny vy på webbplatsen. Coronapandemin påverkade verksamheten under våren och vi arbetar nu framåt med att erbjuda aktiviteter igen, utifrån rådande förutsättningar.

Fritidsgård

Fritidsgården har som mål att erbjuda en verksamhet som är attraktiv för alla ungdomar i Herrljunga. Fritidsgården strävar efter att ha en bred verksamhet som attraherar våra ungdomar. Fritidsgårdens övergripande mål är att bidra till att ungdomar känner sig välkomna och ges en kompletterande och meningsfull fritid.

Socialnämnd

Ansvar och uppdrag

Socialnämnden har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten. Socialnämnden skall säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat om samt utifrån gällande lagstiftning, förordningar och föreskrifter. De viktigaste lagstiftningarna är:

- Socialtjänstlagen (SoL)
- Förvaltningslagen (FL)
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, (LVU)
- Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Patientsäkerhetslagen (PSL)
- Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)
- Föräldrabalken (FB)
- Färdtjänstlagen
- Alkohollagen.

Socialtjänsten omfattar myndighetsutövning och verkställighet inom;

- Äldreomsorg
- Personer med funktionsnedsättning
- Inom individ- och familjeomsorg

Socialnämnden skall också arbeta förebyggande, ha medborgardialoger och delta i samhällsplaneringen.

Socialtjänsten skall med hänsyn till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och gruppers egna resurser. Verksamheten skall bygga på frivillighet och respekt för människors självbestämmanderätt och integritet.

Verksamhetsbeskrivning

Nämnd och förvaltningsledning

Förvaltningsledningen skall leda och styra verksamheten i enlighet med de lagar, riktlinjer och beslut som fattas. I förvaltningsledningen finns socialchef, tre verksamhetschefer (Myndighet, Vård och omsorg samt Socialt stöd) och staben.

Myndighet

Verksamheten är delad i två enheter och en mindre administrativ funktion; Barn och familjeenheten, Vuxenenheten och administrationen. Verksamhetens uppdrag är att ta emot ansökan från, och anmälan gällande, kommuninvånare, utreda, besluta och följa upp beviljad insats. Verksamheten möter kommuninvånare i alla åldrar.

Vuxenenheten handlägger ärenden som rör personer över 18 år. Enheten är indelad i fyra funktioner; bistånd, missbruk, försörjningsstöd och administration.

På bistånd möter man personer med funktionsvariation, psykisk funktionsnedsättning och äldre personer som behöver bistånd för sin livsföring. Handläggarna tar emot ansökan och utreder enligt Socialtjänstlagen, SoL, och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, beviljar det bistånd som den enskilde har rätt till samt följer upp och omprövar tidigare beslut om beviljat bistånd.

Vuxenenheten handlägger också ärenden där personer ansöker om, eller efter anmälan, är i behov av stöd och hjälp för sin missbruksproblematik. Socialsekreterarna utreder och beviljar bistånd om behov finns. Ibland är vårdbehovet så omfattande att det inte räcker med det stöd som kommunen kan erbjuda via kommunens egen öppenvårdsverksamhet utan den enskilde måste placeras på behandlingshem och ibland får detta ske med tvång efter ansökan till förvaltningsrätten om vård enligt Lag om vård av missbrukare i vissa fall, LVM. Socialsekreterarna samarbetar ofta med öppenpsykiatri då det är vanligt att personen även har en psykiatrisk problematik.

Inom försörjningsstöd handlägger socialsekreterarna ansökan om försörjningsstöd och arbetar aktivt med att den sökande ska bli självförsörjande genom arbete alternativt få den ersättning som är möjlig via annan huvudman såsom Försäkringskassan. Socialsekreterarna har även en viktig funktion genom att uppmärksamma om det till exempel finns en missbruksproblematik hos den enskilde eller om föräldrarna önskar stöd i sin föräldraroll alternativt anmäla till enheten Barn och familj om det finns misstanke att barn far illa. Budget- och skuldrådgivning samt dödsbohandläggning hör till enheten.

Barn- och familjeenheten handlägger ärenden som rör barn 0-18 (20) år. Enheten är indelad i fyra funktioner; socialsekreterare barn, familjebehandlare, barnsekreterare och familjehemssekreterare. Socialsekreterare barn tar emot ansökningar och anmälningar rörande misstanke om att barn far illa i åldern 0-17 år och unga vuxna 18-20 år samt föräldrar som ansöker om stöd i föräldrarollen. Socialsekreterarna utreder och beviljar vid behov bistånd enligt Socialtjänstlagen, SoL. Utredningen kan ibland visa på allvarlig fara för barnet och kan då mynna ut i en ansökan om vård enligt Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga,

LVU, som lämnas till förvaltningsrätten för prövning. Socialsekreterarna följer även upp och omprövar kontinuerligt beviljat bistånd. Här finns också familjecentralen.

När det gäller familjerättsliga ärenden så handläggs ärenden där föräldrar inte är gifta men överens gällande faderskap och vårdnad av handläggare på socialtjänsten i Herrljunga. Övriga familjerättsliga ärenden handläggs av familjerätten på socialtjänsten i Borås.

Våld i nära relationsgruppen (VIN-gruppen) är en grupp som har en representant med från myndighets alla enheter och som ska ha en utökad kompetens i ärenden som rör våld i nära relation. Gruppen träffas regelbundet och har hittat former, rutin och arbetssätt som är mycket användbara när ett ärende aktualiseras på någon av enheterna. Gruppens medlemmar har både en konsultativ och en operativ roll. I gruppen finns även personal med från socialt stöd.

Samtliga handläggare ska vara väl förtrogna med aktuell lagstiftning inom sitt område. Förutom ovan nämnda lagar så ska handläggarna, beroende på vilken enhet de arbetar på, mer eller mindre även vara insatta i Föräldrabalken, FB, Lag om psykiatrisk tvångsvård, LPT, Hälso- och sjukvårdslagen, HSL, och Offentlighets- och sekretesslagen.

Vård och omsorg

Verksamhetens uppdrag är att ge stöd och hjälp till främst äldre personer så att de kan tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Insatserna ska utformas så de stärker den enskildes möjlighet att leva ett tryggt och självständigt liv. Insatser ges i form av hemtjänst, hemsjukvård (sjuksköterske/rehab insatser och hjälpmedel) dagverksamhet för personer med minnesproblematik, avlösning, samt korttidsverksamhet. Då behovet inte kan tillgodoses i den ordinarie bostaden finns möjlighet att ansöka om plats på särskilt boende. Det är socialtjänstlagen och Hälso- sjukvårdslagen samt kommunala riktlinjer som reglerar stödet. Verksamheten är indelad på fyra områden: hemtjänst, särskilt boende, hemsjukvård och stöd i ordinarie boende. Enheterna leds av åtta enhetschefer. Geografiskt ligger enheterna i Herrljunga och Ljung.

Socialt stöd

Verksamheten är indelad i tre enhetschefsområden; sysselsättning, funktionshinder samt verkställighet. På socialt stöd gemensamt, finns också familjerådgivning.

Inom funktionshinderenheten verkställs insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS). Insatserna ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet med målet att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Den enskilde ska tillförsäkras goda levnadsvillkor. Enheten har en gruppboende med särskild service och ett antal ärenden avseende personlig assistans. Även insatserna ledsagning, avlösarservice och korttidsstillsyn verkställs på enheten.

Enheten för sysselsättning innehåller arbetsmarknadsenheten och daglig verksamhet. Arbetsmarknadsenhetens uppdrag är att främja enskildas möjligheter till egen försörjning. Uppdraget för daglig verksamhet är att erbjuda meningsfull sysselsättning för personer med beslut om daglig verksamhet enligt LSS. Introduktionsenheten är också placerad under

sysselsättning och arbetar med mottagning och integration av målgruppen nyanlända vuxna och barnfamiljer.

Inom enheten verkställighet verkställs insatser både inom Socialtjänstlagen (SoL) men även inom lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS). Insatser utifrån SoL är boendestöd, stödboende för ensamkommande samt kontaktpersoner som kan vara både SoL beslut eller LSS beslut. Insatser utifrån LSS är bostad med särskild servicebostad. Under verkställighet finns även kommunens öppna verksamhet Träffpunkten som erbjuder sociala aktiviteter för personer med psykisk ohälsa, Träffpunkten driver ett café.

Verksamheten under 2021

Nämnd och förvaltningsledning

Ny socialchef tillträdde sin tjänst den 7 oktober 2019. Ny verksamhetschef för myndighet tillträdde i april 2020 och ny verksamhetschef vård och omsorg tillträdde i maj 2020. Fokus kommer fortsatt att ligga på att bygga upp förvaltningsledningsgruppen i samverkan med enhetschefer och stab samt hitta åtgärder för budget i balans och skapa förutsättningar för att arbeta för budget i balans 2021. Nya mål tas fram av nämnd 2020 och efter detta kommer förvaltningen att arbeta med för att skapa aktiviteter för att nå nämndens mål. Förvaltningsledningen behöver också få tid och utrymme att arbeta mer strategiskt för att bättre kunna planera och för en mer effektiv verksamhet.

En översyn av hela förvaltningens verksamheter pågår för att hitta samarbetsområden och för att klara en budget i balans 2021.

Myndighet

Under 2021 kommer vi att se över möjligheten att utveckla och tillskapa tydliga alternativ till placering genom att utveckla de insatser vi har, se över vår organisation av verkställighet inom förvaltningen och kompetensutveckla personal så vi kan möta fler och mer omfattande behov inom ramen för vår egen verksamhet.

Vårt 2-åriga projekt som fått namnet: Framtidsresan, kommer under 2021 möjliggöra detta arbete genom att projektledaren på styrgruppens uppdrag kommer ta fram tydliga och genomarbetade beslutsunderlag.

En genomlysning av biståndsbesluten gällande insatsen hemtjänst och korttidsvård kommer att göras under 2021. Vi behöver kvalitetssäkra att våra beslut är korrekt formulerade och ger insats utifrån behov, lagstiftning och riktlinjer. Att öka tillgången till och användandet av kameratillsyn istället för fysiska tillsynsbesök där det är möjligt är ett prioriterat område under 2021. Verksamheten ska se över möjligheten att öka tillgängligheten till serviceinsatser (insatser utan biståndsbeslut) såsom handling och städ ses över. Ett ökat samarbete mellan bistånd och verkställighet kommer vara ett fokus under 2021.

Vård och omsorg

Ett arbete har påbörjats i verksamheten under sensommaren med att starta upp värdegrundsarbetet och att hålla det levande framledes. Enhetscheferna har lagt ner ett stort arbete med att få i gång förändringsarbetet och skapa bra dialoger ibland annat team-möten för

den enskilde brukaren. En plan för det fortsatta arbetet 2021 håller på att tas fram i gruppen gemensamt med verksamhetschef.

På Hemgården kommer caféets lokaler att användas för aktiviteter/ studiecirkel i mindre grupper även för personer med hemtjänst när besöksförbudet hävs.

Arbetet med heltid som norm fortsätter att införas på enheterna. Samverkan mellan hemtjänstenheterna, särskilt boende samt nattorganisationen kommer att ses över för bästa resursutnyttjande

Öka kunskapen hos enhetscheferna kring schemaläggning, planering och optimering
Samlokalisering av sjuksköterskeenheten påbörjades under hösten och fortsätter enligt planen.

Projekt som är på gång inom verksamhetsområdet;

Värdegrundsarbete

Samtliga brukare registreras i Senior Alert, BPSD

Hotellås- Hemgården och Hagen

Nyckelfrialås- Hemtjänst och HSV

FVM framtidens vård informationsmiljö

TES/HSV planeringsverktyg för hälso- och sjukvårdsenheten

AppVa –digitala signeringslistor

Viva - app

Socialt stöd

Socialt Stöd kommer under 2021 påbörja implementeringsarbetet med socialnämndens nya mål. Verksamheten kommer ha kvalitet och mål i fokus 2021. Enheterna kommer genomlysna respektive område för att nå effektiviseringar, kvalitetssäkring och forma ett tydligt målfokus. Enheterna kommer även fortsätta med att implementera ”heltid som norm-deltid som möjlighet” och utveckla samverkan i samplaneringsgrupperna. Då Socialt Stöd blir fulltaliga på enhetschefstjänsterna i sep 2020 kommer även ledningsgruppsarbetet utvecklas och fokusera på kvalitet men också på ledarskap.

Teknisk nämnd

Ansvar och uppdrag

Tekniska nämnden är väghållare för kommunens gatunät samt ansvarar för drift och underhåll av kommunens gator, vägar, broar, fastigheter, allmänna platser, gatubelysning och parkmark. Ansvaret innefattar även kommunal parkeringsövervakning och förändring i lokala trafikföreskrifter samt flaggning och dekorerings av allmänna platser.

Nämnden ansvarar för bidrag till enskilda vägar och vägsamfälligheter samt kommunens trafik- och trafiksäkerhetsarbete.

Nämnden handlägger ärenden angående försäljning av tomter för bostadsändamål och ansvarar för den kommunala tomtkön.

Nämnden handlägger och genomför mark- och fastighetsaffärer på uppdrag av kommunstyrelsen.

Nämnden ansvarar för projektering, upphandling och genomförande av beslutade investeringar i fastigheter och anläggningar.

Nämnden ansvarar för kommunens verksamhetslokaler, inklusive drift och underhåll, samt hyr externa lokaler åt andra förvaltningar.

Nämnden handlägger ärenden angående statligt och kommunalt bostadsstöd.

Nämnden tillhandahåller måltider, vaktmästeri, lokalvård och tvättservice till kommunens förvaltningar.

Nämnden ansvarar för kommunens fritidsverksamhet och handlägger ärenden gällande kommunalt bidrag till föreningar.

Nämnden handlägger ärenden angående marknadsverksamheten och torghandeln i Herrljunga.

Nämnden ska verka för att utveckla renhållningskollektivet och ansvarar för renhållning, avfallshantering, återvinning och behandling av hushållsavfall.

Verksamhetsbeskrivning

Nämnd och förvaltningsledning

Ledning, uppföljning samt rapportering av förvaltningens verksamhetsområden säkerställs inom denna funktion. Verksamheter som projekt, administrativ hantering av ärenden, markförsörjning, bostadsanpassning och fastighetsreglering ingår.

Gata och park

Enheten för gata och park innehåller väghållning av kommunala gator och allmänna platser, gatubelysning, trafiksäkerhet, trafikföreskrifter, handläggning av och bidrag till enskilda vägar. Detta inkluderar såväl drift och underhåll som investeringar samt koordinering med regionala och nationella infrastruktur- och trafikrelaterade program. Även förvaltning av park- och grönytor samt upprätthållande av skogsbruksplan med tillhörande skogsbruk ingår.

Internservice

Kommunens internservice syftar till att stödja andra förvaltningar och möjliggöra för dem att fokusera på sitt huvudsakliga uppdrag. Arbetet ska genomföras med stort kundfokus. Centraliserad internservice säkerställer en enhetlig service för kommunens samtliga användare samt effektiv resursanvändning för kommunen som helhet.

Lokalvård

Genom att använda rätt städmetoder, material och övrig utrustning skapas en effektiv lokalvård i kommunens samtliga förvaltningar. Lokalvården utförs på uppdrag av respektive förvaltning.

Måltid

Måltidsservice ska leverera kostnadseffektiv service av rätt kvalitet till beställande förvaltningar och dess gäster i form av måltider efter de ekonomiska förutsättningar som ges. Måltiderna styr mot livsmedelsverkets rekommendationer för respektive målgrupp inom förskola, skola, vård- och omsorg.

Verksamheten ska tillsammans med köpande förvaltningar verka för att höja måltidskvaliteten utifrån kundens och gästens önskemål. I uppdraget ingår att följa och implementera det kostpolitiska programmet från 2020. Verksamheten ska verka för hållbara livsmedelsinköp, ur ekonomiskt, svenskt och ekologiskt perspektiv. Svenska inköp går före ekologiskt importerat.

Tvätt

I kommunens tvätteri tvättas textilier till Socialförvaltningen för särskilt boende såsom lakan, handdukar, täcke, kuddar, madrasser och kläder. Ingår även tvätt av arbetskläder till Måltidsservice.

Fastighet

Fastighetsenheten förvaltar i dagsläget ca 73 000 kvm. Enheten ansvarar för underhåll, drift och skötsel av fastighetsbeståndet samt bistår verksamheterna med vaktmästeritjänster. Vidare ansvarar enheten även för skalskydd, lås och larm samt byggnadstekniskt brandskydd.

Fritid

Enheten handlägger bidrag till föreningar och har ett strategiskt ansvar för utveckling av fritidsverksamheten i kommunen samt kontakten med föreningar.

Sim- och idrottshallen bedriver aktiviteter för alla kommunens innevånare, har öppet 7 dagar i veckan under september-april och under maj-augusti med begränsat öppethållande. Det bedrivs simundervisning för alla elever i kommunen från förskoleklass till år 6. Det bedrivs simskola, babysimkurser och vattengympa. Simhallen hyrs ut till föreningar, konstsimm och privatpersoner samt till lägerverksamhet. I huset finns även ett gym med gruppträning ”Sportlife” som drivs av simhallen.

Idrottshallen och Mörlandahallen hyrs ut på dagtid till skolan och på kvällstid och helger hyrs den ut till föreningar, evenemang med mycket publik och privatpersoner samt till lägerverksamhet.

Renhållning

Renhållningsavdelningen ansvarar för ett miljöriktigt omhändertagande av hushållsavfall. Kommunens renhållningsverksamhet är avgiftsfinansierad. Insamlingen av rest- och matavfall samt slam från enskilda brunnar sker inte i egen regi utan utförs av upphandlade entreprenörer. Renhållningsavdelningen ansvarar för kommunens två bemannade återvinningscentraler (ÅVC) som tar emot grovsopor och farligt avfall. Tumbergs avfallsanläggning drivs och ägs gemensamt med Vårgårda kommun. På anläggningen finns en avslutad deponidel som ska sluttäckas innan 2025.

Verksamheten under 2021

Nämnd och förvaltningsledning

Fram till 2021 kommer förvaltningen och verksamheterna inom tekniska att gå samman med bygg o miljö och bilda en Samhällsbyggnadsförvaltning. Ny samhällsbyggnadschef är rekryterad och börjar sin anställning i september månad 2020.

Sammanläggningen förväntas inte förändra grunduppdragen för de tekniska enheterna under 2021 utan avser att förenkla och effektivisera processerna i de båda förvaltningarna.

Ny projektledare kommer anställas. Projektledarens uppdrag blir att fortsatt driva de projekt som ligger i kommunens investeringsplan. Den befintliga förvaltningschefen tillika projektledare kommer fram till april 2020 att, förutom att driva Horsbyskolans projekt vidare, fungera som stöd vid överlämning till samhällsbyggnadschef och projektledare.

Horsbyskola-projektet beräknad i sin helhet slutföras under 2021. Ombyggnaden och tillbyggnaden av Mörlanda skola/förskola pågår men kommer inte att bli färdigställt under 2021. Ombyggnaden av OD skola genomförs i två delar där ombyggnad av förskolan kommer att vara klar under våren 2021 och färdigställandet av befintlig skola avslutas och överlämnas inom året 2021. Projektet Äldreboende Hagen är under utredning och kommer att påbörjas så snart utredningen är avslutad. Anledningen är att behovet behöver analyseras djupare innan uppdraget kan specificeras.

Gata och park

Vinter-,gatu- och grönytedrift planeras enligt de driftsavtal som finns för respektive område. Reinvesteringar gata och lekplatser utförs i paritet med budgetram. Även övriga investeringar planeras att utföras enligt budget. Skogsbruk enligt gällande skogsbruksplan.

Från 2020 ligger ansvaret för arrenden under gata/Park. Översyn av jaktarrendeområden samt förnyelse av arrendekontrakt kommer ske under året.

Internservice

Lokalvård

Upphandling av digitalt verktyg för lokalvård kommer att utföras. Städtytor tillkommer genom att Horsbyskolan byggs ut och vissa befintliga lokaler byggs om, gäller även i Od och Mörlanda. Nya medarbetare kommer att rekryteras pga pensionsavgångar och tillkommande städtytor. Minskad städvolym från mars 2021 då simhallspersonalen tar över städning av egna lokaler.

Måltid

Sammanläggning av Horsbyskolans och Horsby förskolas kök. Inköp av viss utrustning till det nya köket krävs. Vildsvinskött från närområden serveras vid två tillfällen inom förskola, skola och äldreomsorg, det rymms inom livsmedelsbudgetens ram. Fortsatt arbete att minska svinnet i förskola, skola och äldreomsorg, svinmätningar görs minst två gånger per år.

Tvätt

Tvättenheten ska bedrivas kostnadseffektivt med bra service och kvalitet till köpande kunder.

Fastighet

Under 2021 är det planerat att renovera lägenheter på trygghetsboendet. Även förstudie kring tak, fasad och fönster för samma fastighet behöver prioriteras. Fastighets satsning på kamerabevakning utav skolor och även stationshuset fortsätter med ambition att under hösten 2020 och nästa år få tillstånd att filma ifrån fler kamerapunkter under kvällar och helger. Målet är att på sikt minska skadegörelse och åverkan i och kring berörda områden samt kunna dokumentera och samla in information när sabotage sker. Även åtgärder för att kunna säkra upp fastigheternas brandskydd och myndighetskrav kommer göras under året.

Fritid

Större delen av 2020 har präglats av pandemin, vilket fått stora konsekvenser för verksamheten. Ett av målen under 2021 är att komma tillbaka till samma antal besökare som innan pandemin. Fritids verksamhet ska utvecklas till att inkludera fler kommuninvånare till simundervisning (vuxensimskola, personer med funktionshinder m,m). Fortsatt utveckling av övervåning med gym och gruppträningspass. Från årsskiftet är förhoppningen att ett nytt avtal med ny gymutrustning ska vara på plats. Utveckling av seniorverksamhet planeras då det finns ett stort behov av detta i kommunen.

Renhållning

Den abonnemangskontroll som påbörjats (tillsammans med kommunens miljöavdelning och upphandlad entreprenör) som säkerställer att varje hushåll har ett anpassat renhållningsabonnemang kommer fortsätta samt färdigställas under 2021. På Tumbergs avfallsanläggning kommer sluttäckningen för etapp 1 (som utgör ungefär halva deponins yta) att påbörjas. I samband med att förarbetet för etapp 2 igångsätts kommer det behövas en ny yta för att omlasta Herrljunga kommuns mat- och restavfall. Projektering kring detta arbete kommer fortgå under 2021.

Bygg och miljönämnd

Ansvar och uppdrag

Bygg- och miljönämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, plan- och bygglagen samt räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor.

Förvaltningens uppgift är att, på nämndens uppdrag, vara kommunens tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och livsmedelslagen, handlägga ansökningar om tillstånd/bygglov, bedriva fysisk detaljplanering och räddningstjänst. Nämnden svarar även för kart- och mätverksamhet, adressregister, GIS (Geografiskt informationssystem) och energirådgivning.

Verksamhetsbeskrivning

Miljöenheten

Nämnden har i uppdrag att övervaka efterlevnaden av framför allt miljöbalken och livsmedelslagen och dess föreskrifter. Detta ansvar omfattar delområdena miljöskydd, hälsoskydd, renhållning, livsmedel och naturvård. Förutom tillsynsansvaret har nämnden också informationsansvar inom sitt arbetsområde gentemot företag och allmänhet.

Hälsoskydd

Tillsyn av efterlevnad av miljöbalken och dess förordning sker inom t ex skolor, förskolor, daghem, simhallar, verksamheter med risk för blodsmitta, solarier, hyresbostäder m fl.

Nämnden handlägger också ansökningar av de verksamheter som har anmälningsplikt samt handlägger eventuella klagomål riktade mot verksamheter inom detta område.

Klagomål

Allmänheten eller andra aktörer lämnar regelbundet in klagomål eller tips till miljöenheten. Det gäller ärenden där man misstänker att det förekommer olägenhet enligt miljöbalken eller livsmedelshygieniska brister. Dessa ärenden är av väldigt varierande art, men oftast handlar det om dumpning av avfall, fuktskadad bostad, skrotbilar, olämplig gödselspridning eller buller.

Lantbruk

Lantbruk är en miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken och nämnden har ett ansvar att tillse att verksamheterna lever upp till miljöbalkens krav. Tillsynen handlar ofta till stor del om gödselspridning, gödsellagring och användning av växtskyddsmedel. I den mån det är möjligt så samordnas tillsynen med andra tillsynsaktörer inom lantbruk, t.ex. Sigill.

Livsmedel

Kontroll av efterlevnad av livsmedelslagen sker inom restauranger, skolkök, dagligvaruhandeln m. fl. Nämnden handlägger också registreringar av livsmedelsverksamheter och utreder eventuella klagomål riktade mot verksamheter inom detta område.

Miljöskydd

Tillsyn av efterlevnad av miljöbalken och dess föreskrifter sker inom t. ex. industriföretag, bensinstationer, avloppsreningsverk, värmeverk m. fl. Inom miljöskyddsområdet ligger också tillsynsansvar för förorenade områden med pågående verksamhet och tillsyn vid sanering i samband med miljöolyckor. Nämnden handlägger också anmälningar och ansökningar av de verksamheter som har anmälnings- eller tillståndsplikt och handlägger eventuella klagomål riktade mot företag och privatpersoner inom detta område.

Naturvård

Enheten tar prover på badvattenkvaliteten i två badsjöar och övervakar flera miljömässiga parametrar i flera sjöar. Nämnden hanterar även anmälningar om omläggning av skogsmark till jordbruksmark.

Renhållning

Nämnden handlägger anmälningar och ansökningar utifrån renhållningsföreskrifterna. Det gäller främst dispenser från tömning och hämtning eller anmälan om kompostering.

Små avlopp

Det största arbetsområdet för miljöenheten är tillsyn och uppföljning av små avloppsanläggningar. Ambitionen är att alla små avlopp ska få ett tillsynsbesök vart tionde år. Nämnden har arbetat aktivt med tillsyn av små avlopp sedan 2010 och har nu besökt alla anläggningar vid minst ett tillfälle. Just nu består arbetet till stor del av att handlägga ansökningar om nyanläggning av avloppsanläggning eftersom den gamla anläggningen varit

undermålig. Att skicka påminnelser och följa upp tidigare kontrollerade anläggningar som visat sig vara undermåliga är också ett stort arbetsområde.

Plan- och byggenheten

Nämndens uppdrag är bland annat att sörja för kommunens detaljplanering. Bygg- och miljönämnden är även beslutande myndighet i frågor som regleras i plan- och bygglagstiftningen.

Planverksamhet

Plan- och byggenheten verkställer framtagandet av detaljplaner. Handläggning av detaljplaner är reglerad i lag. Omfattningen är beroende av byggandet och beslut av kommunstyrelsen.

En del detaljplaner betalas av externa brukare. När det gäller detaljplaner för exploateringsprojekt svarar kommunstyrelsen direkt för externa kostnader.

Bygglov, Bygganmälan

Denna verksamhet är reglerad i lag. Omfattningen styrs av byggandet och kan variera mellan olika år.

Tillsyn

Förutom byggande omfattar nämndens tillsynsansvar obligatorisk ventilationskontroll, skyddsrum och hissar samt tillämpningen av bestämmelserna om strandskydd.

MBK-verksamhet

Inom nämndens ansvar ligger ajourföring av primärkartan samt av byggnads- och adressregister enligt avtal med Lantmäterimyndigheten. Dessa register är en del av en för hela riket gemensam databas.

Rådgivning och Service

Plan- och bygghandläggare tillhandahåller rådgivning i frågor som gäller detaljplaner, lokalisering, utformning, färgsättning, arkitektur, planlösning, byggnadsteknik och byggnadsjuridik samt energirådgivning. Rådgivningen är en viktig verksamhet med syfte att förebygga dåliga lösningar, fel, konflikter och tvister, som i förlängningen ger onödiga kostnader för både kommunen och den enskilde.

GIS

Ansvaret för underhåll och utveckling av system som ger tillgänglighet till databaser och information med geografisk anknytning ligger på nämnden.

Energirådgivning

Det är oklart om energirådgivningen kommer att fortsätta, beroende om kommunen kan få ett nytt samarbetsavtal på plats under november – december 2020.

Räddningstjänsten

Nämnden ansvarar för räddningsinsatser vid olyckshändelse och verkar för att hindra överhängande fara för olyckshändelse samt för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljö. Nämnden ansvarar även för frågor om tillstånd till hantering av brandfarliga varor som hanteras i kommunen. Den kommunala räddningstjänsten regleras av Lagen om skydd mot olyckor, Lagen om extraordinära händelser, Lagen om brandfarlig vara, förordningar samt av kommunfullmäktige fastställda handlingsplaner, dels förebyggande och dels operativt. Lagstiftningen styr hur samhällets räddningstjänst ska organiseras och bedrivas. Förutom den övergripande verksamheten, som främst syftar till administrativa arbetsuppgifter i egenskap av en politisk styrd kommunal verksamhet, kan Räddningstjänstens uppdrag delas in i tre kategorier.

Förebyggande

En stor del av det förebyggande arbetet är myndighetsbaserat i form av tillståndsgivning och tillsynsarbete enligt Lag om skydd mot olyckor samt Lag om brandfarliga och explosiva varor. En annan del är länken mellan kommunens sotningsentreprenör, där räddningstjänsten ger medgivande till egen sotning samt övrig samverkan med andra kommunala förvaltningar och myndigheter, främst i brandskyddsrelaterade frågor. En del i det förebyggande arbetet är att stötta den enskilde i att leva upp till dennes skyldigheter enligt lagen. Det sker främst genom rådgivning, riktade kampanjer och utbildning.

Operativt

Vi upprätthåller en beredskap i kommunen. Detta görs igenom att bemanna två brandstationer samt räddningschef i beredskap.

Efterföljande åtgärder

Räddningstjänsten ska följa upp de insatser som man genomfört och i skäligen omfattning ta reda på orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen har genomförts skall dokumenteras.

Övrig verksamhet

Räddningstjänsten ansvarar för prov av brandlarmanläggningar utifrån avtal med fastighetsenheten. Räddningstjänsten tillhandahåller brandskyddsutbildning för kommunanställda och några lokala företag i kommunen.

Verksamheten under 2021

Nämnden

Från och med januari 2020 har administratörstjänsten flyttats och finns under Bygg- och miljönämnden för att ge administrativservice till alla tre enheterna i organisationen. Vi ser här att det blivit en effektivisering av det administrativa arbetet.

Miljöenheten

Miljöenheten har avslutat tillsyn av enskilda avloppsanläggningar enligt fastslagen 10-årsplan, 2010-2019. Under 2021 kommer miljöenheten fortsätta att driva ärenden om utsläppsförbud mot de fastighetsägare som har utsläpp av avloppsvatten från anläggningar som inte lever upp till miljöbalkens krav. Under 2022 är planen att tillsynen av enskilda avloppsanläggningar kommer att börja om med de socknar som hade tillsyn under 2010, alltså Eggvena och Bråttensby. Från och med år 2022 förväntas intäkterna på enheten bli lägre eftersom antalet ärenden som avser nyanläggning av enskilda avlopp förväntas minska drastiskt, då de flesta anläggningar vid den tidpunkten har åtgärdats.

Inom livsmedelsområdet kommer en organisationsförändring att krävas på sikt eftersom Livsmedelsverket har gått ut med att varje kontrollmyndighet behöver ha en personalstyrka motsvarande tre heltidstjänster som jobbar med livsmedel. Små kommuner behöver sannolikt lösa problemet genom avtal med större kommuner. Miljöenheten jobbar aktivt med att få fram olika möjliga lösningar.

Miljöenheten har även skrivit avtal med konsulter för arbete med förorenade områden. Avtalet sträcker sig från perioden 2019-03-01 t.o.m. 2022-03-01. Miljöenheten påkallar uppdragstagaren inför varje uppdrag med ungefär en månads varsel.

Under 2021 är målsättningen att fortsätta arbetet med att få fungerande e-tjänster när det gäller ansökningar och att i större utsträckning jobba med vårt ärendehanteringssystem EDP och digitalisering generellt.

Plan- och byggenheten

Arbetet med detaljplaner för bostadsbyggande och industrimark samt aktiv planering för tillväxt i kommunen fortsätter att prioriteras. Bygglovshandläggningen har under 2020 effektiviserats och digitaliserats, men arbetet med effektivisering och digitalisering behöver fortsätta under 2021. Det geografiska informationssystemet GIS kommer att uppdateras med en kommunlicens och användandet ska utökas med att externa användare kopplas på.

Det är oklart hur energirådgivningen kommer att fortgå eftersom samverkansavtalet och beviljat bidrag upphör vid årsskiftet 2020/2021.

Räddningstjänsten

Hösten 2020 så påbörjas ett arbete med att ansluta sig till GR, en gränslös räddningstjänst med inriktning mot ledningscentralen i Göteborg. Beräknat inträde under 2021. Eventuella effekter av detta beslut är ännu inte klargjorda.

Bilaga 1

HERRLJUNGA KOMMUN

BUDGET och MÅLDOKUMENT

2021-2023

Herrljunga kommuns politiska partier går ihop och lägger en gemensam budget och gemensamma mål för perioden 2021-2023

Utmaningarna och behoven är stora, och dom kommer inte att minska framöver. Att inte hantera detta idag, gör bara att utmaningarna växer sig större. Vi ser nu att vi behöver ta oss an våra utmaningar gemensamt över partigränser, för Herrljungas bästa.

Den gemensamma budgeten

Det råder i år stora osäkerheter i vår omvärld. SKR pratar om en konjunktur kollaps som kommer att vara ihållande. Ekonomiska prognoser visar på rejält minskade skatteintäkter i år men också för nästkommande år mot vad som tidigare prognostiserats. SKR betonar i den senaste skatteprognosen att osäkerheten är stor och att omständigheterna kan förändras snabbt.

Vi anser att vi måste skapa goda planeringsförutsättningar i denna osäkra tid. Vi går därför ihop och gör vad vi kan för att uppnå just detta, bra planeringsförutsättningar för våra verksamheter. Vi har tillsammans arbetat fram en budget utifrån de fakta som idag finns, med preliminära ramar för nämnderna att arbeta vidare med under hösten.

I denna budget har vi kompenserat verksamheternas kostnadsökningar med 2,5 % i lönerevision samt 2 % i övriga kostnadsökningar.

Utöver uppräkningsarna i lön och övriga kostnader har vi valt att satsa på:

- Lönesatsning för prioriterade grupper med totalt **3 mnkr**
- Resursförstärkning till äldreomsorgen med totalt **1 mnkr**
- Utökning av kommunstyrelsens utvecklingsmedel till **2 mnkr**
- Demografisatsning på drygt **10 mnkr**.

Bildningsnämnden och Socialnämnden behåller i denna budget tidigare tilldelade demografipengar för 2021, när utfallen och prognoserna visar på nedgång i antal äldre och yngre. Detta motsvarar drygt 10 mnkr för det enskilda året. Prognosen över befolkningsutvecklingen talar dock för ökade behov både inom Bildnings- och Socialnämnden från 2022 och framåt. För att ge verksamheten stabila planeringsförutsättningar görs därför en tillfällig satsning genom att nämnderna får behålla dessa medel, vilket kommer att räknas av mot volymökningen kommande år.

Vision och mål

Revisionen noterade i 2019 års revisionsberättelse att kommunens målstyrning och uppföljning är otydlig. Prioriterade mål har fallit ifrån eller tillkommit och begrepp i de olika dokumenten harmoniserade inte med varandra. Man påpekade också att det fanns ett stort antal mål (43) där flertalet var svåra att mäta. Dessa otydligheter försvårar eller minskar möjligheterna till att kunna dra användbara slutsatser kring resultatet eller presentera en samlad bedömning av kommunens måluppfyllelse.

Under början av 2020 har en översyn av de övergripande målen skett. I det här arbetet har alla presidier och förvaltningsledningar varit representerade. Tre övergripande fokusområden med sikte på Växtkraft 10 000 har identifierats och tre kommunövergripande mål per fokusområde

har formulerats, sammanlagt nio mål. Nämnder och förvaltningar kommer att fortsätta arbetet med budget och utveckla nämndsmål som bidrar till de kommunövergripande målen. Detta utgör grunden för förvaltningens verksamhetsplan och vidare arbete med handlingsplaner och aktiviteter på lokal nivå.

Avslut och summering

Behoven är stora, i några fall direkt omedelbara. Vår demografiska utveckling ställer krav på oss, krav som vi redan kan se är ökande. Vi har dock som kommun även fördelar, i flera fall geografiska. Vårt avstånd till arbetsmarknaden i Göteborgsregionen är ett sådant. Här måste vi dra fördel av det krympande pendlingsavståndet, för de som vill bo mer lantligt och småskaligt, men ändå i direkt närhet till storstaden. Här behöver vi accelerera våra ansträngningar att etablera attraktiva boendemöjligheter i attraktiva områden i vår kommun.

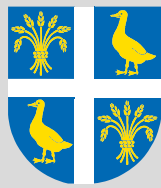
Trots den osäkerhet som nu råder i vår omvärld så vill vi med denna budget skapa arbetsro och ge nämnderna bra förutsättningar till att kunna planera sina verksamheter. De utmaningar som vi ser framför oss ska vi alla gemensamt ta oss an och arbeta med, för våra kommuninvånarens bästa.

Kommunstyrelsens presidium 2020-05-15

Gunnar Andersson
Ordförande
kommunstyrelsen

Jessica Persson
1:e vice ordförande
kommunstyrelsen

Mats Palm
2:e vice ordförande
kommunstyrelse

HERRLJUNGA KOMMUN

Herrljunga kommun
Torget 1
524 30 Herrljunga
Telefon: 0513-170 00

www.herrljunga.se